

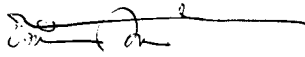
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียน
ในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ชุตินา สุทธิวาริ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
มิถุนายน 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

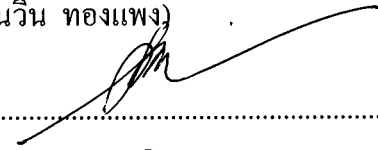
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ ชุตติมา สุทธิวาริ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

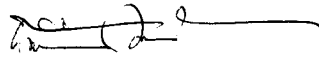
(ดร.ชนวิน ทองแพง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

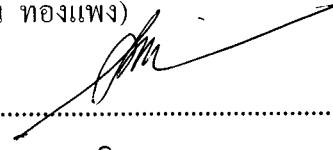
(ดร.สถาพร พงษ์พิบูล)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน

(ดร.ชนวิน ทองแพง)

.....กรรมการ

(ดร.สถาพร พงษ์พิบูล)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภรดี อนันต์นำวิ)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่...๘...เดือน...มิถุนายน...พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจาก ดร.ชนวิน ทองแพง ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลักงานนิพนธ์ ดร.สถาพร พุทธิพิบูล อาจารย์ปรึกษา ร่วม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ กรรมการสอบงานนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ เป็นอย่างดี ตลอดจนระบะคำเนิงาน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษา ค้นคว้า ความรู้ และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำงานนิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.สมุทพร ชำนาญ ดร.สุกิจ โพธิ์ศิริกุล และ ดร.สมชาย อรุณชัยญา ที่ได้กรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ อันเป็นประโยชน์ต่องานนิพนธ์เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณครอบครัว ที่คอยให้กำลังใจและการสนับสนุนในการศึกษา ขอขอบคุณเพื่อน ๆ รวมถึงทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานนิพนธ์ฉบับนี้ ที่คอยให้ความร่วมมือช่วยเหลือและ เป็นกำลังใจสำคัญอย่างยิ่งในการทำงานนิพนธ์ฉบับนี้ คุณค่าและความดีงามของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องตอบแทนพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ ให้ความช่วยเหลือ และได้มอบกำลังใจ ตลอดระยะเวลาในการทำงานนิพนธ์ จนประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

ชุตินา สุทธิวาริ

58950025: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์/ ผู้บริหารสถานศึกษา/ ครูในโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว/
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ชูดิมา สุทธิวาริ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู
ในโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

(CHARACTERISTICS OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN KAENG HANG MAEO DISTRICT
UNDER THE CHANTABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1)

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: ธนวิน ทองแพง, กศ.ด., สถาพร พงษ์พิบูล, ปร.ด. 101 หน้า.
ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียน
ในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พ.ศ. 2558
จำนวน 136 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970,
pp. 607-610) ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยจำแนกตามสถานศึกษา
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating
scale) 5 ระดับ จำนวน 34 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .32-.86 และมีค่าความเชื่อมั่น
ทั้งฉบับเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที
(t -test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียน
ในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและ
รายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความรู้
ความสามารถ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียน
ในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตาม
เพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ

58950025: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: CHARACTERISTICS/ SCHOOL ADMINISTRATORS/ TEACHERS IN KAENG HANG MAEO DISTRICT/ THE CHANTHABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

CHUTIMA SUTTIWAREE: CHARACTERISTICS OF SCHOOL ADMINISTRATORS PERCEIVED BY TEACHERS IN KAENG HANG MAEO DISTRICT UNDER THE CHANTHABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE OFFICE 1. ADVISOR: TANAWIN THONGPAENG, Ed.D., SATAPORN PRUTTIKUL, Ph.D. 101 P. 2017.

The purposes of this research were to study and compare the Characteristics of school administrators perceived by teachers in Kaeng Hang Maeo District under The Chanthaburi Primary Educational Service Office 1. The number of sample in this study was identified as suggested by Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610). Stratified random sampling was used in accordance with school size. The sample was 136 teachers in Kaeng Hang Maeo District under The Chanthaburi Primary Educational Service Office 1. The tools applied in this study was a questionnaire of a five scaled rating type asking 34 questions. Its power discrimination scale was between .32-.86 and reliability values was .97. The statistics used in the analysis was Means (\bar{X}) and Standard Deviation (SD), t -test and One-way analysis of variance.

The findings revealed as the followings:

1. Overall and each aspect of Characteristics of school administrators according to the opinions of teachers in Kaeng Hang Maeo District under The Chanthaburi Primary Educational Service Office 1 was at the highest level. The ranking aspects of the characteristics from highest to lowest were intellectual proficiency, qualified leaders and personality.
2. The comparison of characteristics of school administrators according to the opinions of teachers when classified by genders, working experiences, and school sizes were showed no statistically significance.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
คำถามในการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
สภาพการบริหารการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี เขต 1	9
แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร	11
คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์	22
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
3 วิธีดำเนินการวิจัย	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	69
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
อภิปรายผล	71
ข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	87
ภาคผนวก ก	88
ภาคผนวก ข	92
ภาคผนวก ค	98
ประวัติย่อของผู้วิจัย	101

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามสถานศึกษา	50
2	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา.....	55
3	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน	56
4	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม.....	57
5	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านบุคลิกภาพ.....	58
6	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านมนุษยสัมพันธ์	59
7	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านความเป็นผู้นำ	60
8	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านความรู้ความสามารถ.....	61
9	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ	62
10	เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็น ของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ.....	63

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประเภทการณ การทำงาน	64
12 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็น ของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประเภทการณการทำงาน	65
13 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของ สถานศึกษา.....	66
14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของ สถานศึกษา.....	68
15 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	99
16 ค่าอำนาจการจำแนกรายชื่อและความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอ แก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1	100

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญของการพัฒนาสังคมที่มุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน การศึกษามีผลกระทบโดยตรงต่อประเทศ ชุมชน และประชาชน กล่าวคือ การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพของคนในสังคมให้เกิดความรู้ ทักษะ มุมมอง และค่านิยม ซึ่งนับเป็นปัจจัยสำคัญหลักในการชี้นำและจูงใจให้บุคคลแสวงหาและดำเนินชีวิตของตนในแนวทางของการพัฒนาที่ยั่งยืน เนื่องจากสภาวะการดำรงชีวิตของคนในสังคมปัจจุบันมีความซับซ้อนมากขึ้น ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการสร้างตัวและครอบครัวให้อยู่อย่างดีมีความสุข ในขณะที่สามารถช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมให้อยู่รอดได้ด้วยนั้น จึงครอบคลุมหัวข้อวิชาและประเด็นที่ต้องเรียนรู้มากมาย ทั้งที่เป็นความรู้และทักษะจำเป็นต่อการใช้ชีวิตในท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ และความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์โลก ด้วยเหตุนี้กระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่สังคมที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องมีสาระเนื้อหาที่เหมาะสม และมีความต่อเนื่องตลอดชีวิต (อำไพ หรรณารักษ์, 2550, หน้า 5)

การพัฒนาประเทศจะดำเนินการไปด้วยดีและต่อเนื่องทันต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของนานาชาติอารยประเทศ การพัฒนาจึงมีบทบาทและจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษาคือ ผู้บริหาร โรงเรียนซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงานของโรงเรียนทั้งหมด ดังนั้น การบริหารจัดการที่ดีย่อมทำให้เป้าหมายของการศึกษาวรรลุวัตถุประสงค์ การบริหารองค์กรที่มีผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถจะทำให้องค์กรก้าวหน้า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่จะชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์กรในการปฏิรูประบบการศึกษาไทย เป็นกุญแจสำคัญในการเปิดมิติใหม่ของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งการบริหารจะมีประสิทธิภาพเพียงใด ขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียน เนื่องจากมีความใกล้ชิดชิดกับคณะครู และชุมชนมากที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงพัฒนาสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะผู้บริหารต้องเผชิญกับการต่อต้านของบุคลากรทางการศึกษาไม่มากนักน้อย ดังนั้นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องระลึกไว้เสมอ คือ การใช้ความอดทนในการแก้ปัญหา และสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นในการทำงาน (ชัยเสถียร พรหมศรี, 2550, หน้า 41-48)

การบริหารที่ก้าวหน้าต้องมีผู้บริหารที่มีคุณลักษณะเป็นผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ ในการปฏิวัติการศึกษาไทย กล่าวดังนี้ “ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จะต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง เป็นผู้จัดการที่เฉียบแหลม เป็นผู้ประสานชุมชนที่ดี เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่เชี่ยวชาญ และเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล” อีกทั้งยังต้องแสดงบทบาทของผู้บริหารการศึกษา ในฐานะที่เป็นผู้นอังก์การต้องรู้จักใช้ความพยายามที่จะดึงเอาความสามารถของผู้ได้บังคับบัญชา มาบูรณาการเข้ากับความมุ่งประสงค์ขององค์กร ความเป็นผู้นำเป็นคุณลักษณะสำคัญยิ่งของผู้บริหาร ไม่ว่าจะเป็นการมอบหมายงาน การจ้าง การเลื่อนขั้นหรือแม้ว่าการให้บุคลากรออกจากงาน ซึ่งต้องเป็นผู้นำที่ทรงคุณธรรมและมีความสามารถเนื่องจากการเป็นผู้นำศิลปะอย่างหนึ่ง (ภารดี อนันต์นาวิ, 2557, หน้า 268)

จากข้อมูลการบริหารงานบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า ในปีการศึกษา 2557 มีอัตราการย้ายออกของข้าราชการครู ในอำเภอแก่งหางแมว มากกว่าอำเภออื่นในจังหวัดจันทบุรี อีกทั้งยังเป็นอำเภอที่ค่อนข้างจะมีครูบรรจุมาใหม่อยู่บ่อยครั้ง และมีการโยกย้ายโรงเรียนกันบ่อย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1, 2557) จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง ยังไม่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพเท่าที่ควร จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว ผลการประเมินคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน ป.3 (NT: National test) ปีการศึกษา 2556 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 44.33 ซึ่งมีผลเฉลี่ยนต่ำกว่าระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยของอำเภออื่นทุกอำเภอในสังกัดเดียวกัน นอกจากนี้ยังพบว่า มีผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน ป.6 (ONET: Ordinary national educational test) เฉลี่ยร้อยละ 41.89 ซึ่งมีผลการประเมินต่ำกว่าทุกระดับ ได้แก่ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับประเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1, 2557, หน้า 15-26) จากสภาพปัญหาที่กล่าวมานั้นจะเห็นว่าคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา จะมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการจัดการศึกษา และคุณลักษณะของผู้บริหารที่เหมาะสมนั้น จะสะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติงานและผลงานในการปฏิบัติหน้าที่รวมถึงขวัญและกำลังใจที่เกิดกับ ครูและบุคลากรในโรงเรียน หรือแม้แต่ผลที่จะเกิดกับนักเรียน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอ แก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยจำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ว่าแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร เพื่อนำข้อมูล ที่ได้จากการศึกษาช่วยให้ผู้บริหารได้นำไปพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มความสามารถตามศักยภาพและ

พัฒนาหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล บรรลุผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเป็นแนวทางการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ทำให้การบริหารมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

คำถามในการวิจัย

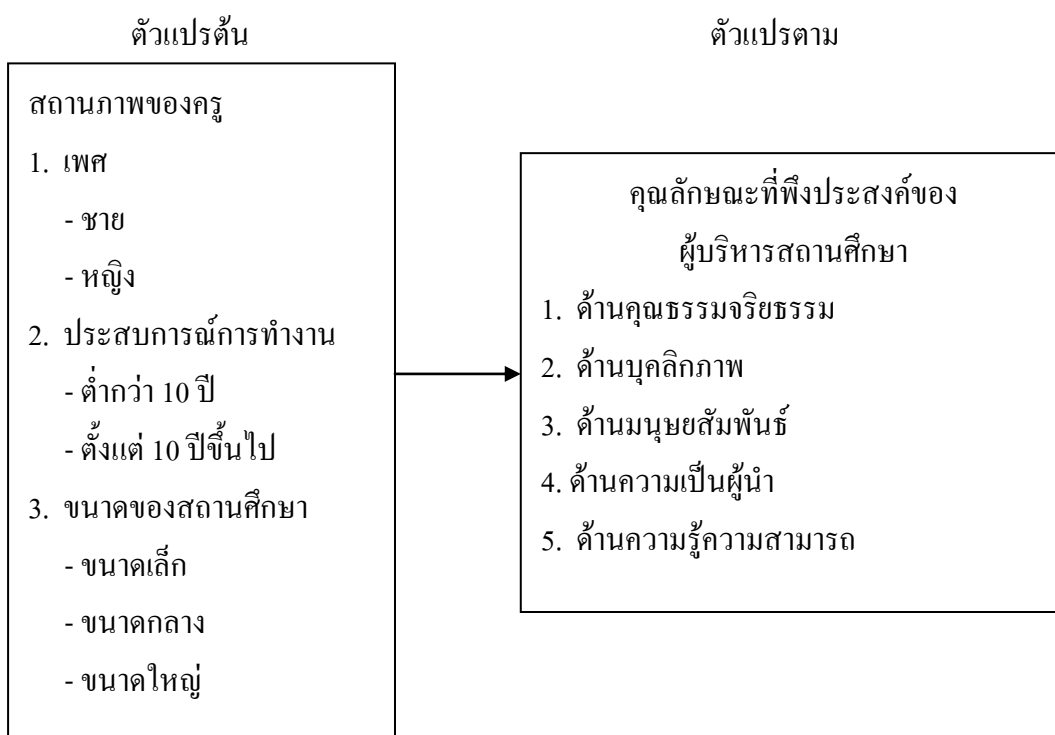
1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับใด
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน ขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน ขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษานี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ใช้แนวคิดของ Stogdill (1974, pp. 35-71) ซึ่งจำแนกคุณลักษณะของผู้บริหารออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรู้ความสามารถ ผู้วิจัยนำมาบูรณาการและสรุปเป็นคุณลักษณะผู้บริหารที่ต้องการศึกษา 5 ด้าน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลจากการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านภาวะผู้นำ และด้านความรู้ความสามารถของผู้บริหารที่สามารถนำไปใช้เพื่อช่วยกระตุ้นให้ผู้บริหารได้วิเคราะห์ตนเอง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสม

2. ผลจากการศึกษาสามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาผู้บริหารให้ไปสู่ความเป็นมืออาชีพ สร้างศรัทธาแก่ผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ ร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเยาวชนในสถานศึกษา เขตอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ตามความคิดของ Stogdill (1974, pp. 35-71) อธิบายเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร ผู้วิจัยนำมาบูรณาการและสรุปเป็นคุณลักษณะผู้บริหารที่ต้องการศึกษา 5 ด้าน ได้แก่

- 1.1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 1.2 ด้านบุคลิกภาพ
- 1.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์
- 1.4 ด้านความเป็นผู้นำ
- 1.5 ด้านความรู้ความสามารถ

2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2558 จำนวน 210 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2558 ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 136 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้สถานศึกษาเป็นเกณฑ์

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ประสบการณ์การทำงาน

3.1.2.1 ต่ำกว่า 10 ปี

3.1.2.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.1.3 ขนาดของสถานศึกษา

3.1.3.1 ขนาดเล็ก

3.1.3.2 ขนาดกลาง

3.1.3.3 ขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ใน 5 ด้าน ดังนี้

3.2.1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม

3.2.2 ด้านบุคลิกภาพ

3.2.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์

3.2.4 ด้านความเป็นผู้นำ

3.2.5 ด้านความรู้ความสามารถ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ประกอบด้วย

1.1 คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาบอกร่วมกับเป็นผู้มีความอดทน อดกลั้น และอดออม มีความเพียรพยายามมุ่งมั่นและตั้งใจปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ดำรงชีวิตเรียบง่าย ประหยัด มีธรรมาภิบาลในการใช้จ่ายเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา มีคุณธรรมสูง เมตตากรุณาเอื้ออาทรต่อความเดือดร้อนของผู้อื่น สร้างความเป็นหนึ่งใจเดียวกัน ในหมู่คณะ มีความยุติธรรมไม่ลำเอียง ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม มีส่วนรวมในการพัฒนาสถานศึกษา ท้องถิ่นและสังคม

1.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การแต่งกาย มีอารมณ์มั่นคง ขบขัน มีเหตุผล มีกริยาท่าทางที่เหมาะสม สุภาพ

ร่าเริง แจ่มใส มีสุขภาพดี โอบอ้อมเอื้ออารีต่อผู้อื่น กระตือรือร้น และมีความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่ดี

1.3 คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่แสดงออกถึงความเป็นกัลยาณมิตรกับผู้อื่น ปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาและชุมชน ติดต่oprะสานงานกับบุคคลอื่นด้วยวาจาสุภาพ ไม่เห็นแก่ตัว ให้ความช่วยเหลือชุมชนทั้งในหน้าที่ราชการและส่วนตัว รับฟังความคิดเห็นและปัญหาของเพื่อนร่วมงาน จริงใจต่อเพื่อนร่วมงาน ยกย่องให้เกียรติผู้อื่น

1.4 คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการใช้ศาสตร์และศิลป์สร้างแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการสร้างพัฒนาทีมงานเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ติดตามงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ควบคุม กำกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน ได้อย่างเหมาะสม ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ รู้จักชื่นชมผู้ร่วมงานในโอกาสต่าง ๆ มีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน ชุมชน และองค์กรอื่น รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดี

1.5 คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบายและวัตถุประสงค์ เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ ความสามารถในการใช้เหตุผล สามารถจัดบุคลากรทำงานอย่างเหมาะสม สามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน เป็นประชาธิปไตย มีความมุ่งมั่นในผลสำเร็จของงาน สามารถแก้ปัญหาในโรงเรียน สามารถจัดหาและสนับสนุนการเรียนการสอน นำความรู้มาใช้ให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จ

2. ครู หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่หลักในการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยเทคนิควิธีการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาทั้งของรัฐบาลในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

3. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการสอนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

4. โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว หมายถึง สถานศึกษาที่ทำหน้าที่จัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 15 โรงเรียน กับ 1 สาขา ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านช่องกะพัด โรงเรียนวัดแก่งหางแมว โรงเรียนบ้านโป่งวัว โรงเรียนบ้านหนองบัวทอง โรงเรียนบ้านโคกวัด โรงเรียนวัดขุนซ่อง โรงเรียนวัดขุนซ่องสาขาโป่งเกตุ โรงเรียนวัดเขาวงกต โรงเรียนบ้านหนองเจ๊กสร้อย โรงเรียนบ้านเนินจำปา โรงเรียนวังอีแอ่น โรงเรียนบ้านบ่อไฟไหม้ โรงเรียนบ้านคลองครก โรงเรียนบ้านวังไม้แดง โรงเรียนบ้านชอยสองฯ โรงเรียนบ้านประแกด

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 หมายถึง หน่วยงานพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ควบคุม กำกับติดตามการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง อำเภอท่าใหม่ อำเภอนายายอาม อำเภอแก่งหางแมว

6. เพศ หมายถึง เพศของครูในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกเป็น

6.1 เพศชาย หมายถึง ครูเพศชายโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

6.2 เพศหญิง หมายถึง ครูเพศหญิงโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

7. ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ครูได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่การสอนของครูในโรงเรียนอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ซึ่งจำแนกเป็น 2 ประเภท

7.1 ประสบการณ์สอนต่ำกว่า 10 ปี หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ตั้งแต่วันที่บรรจุถึงปัจจุบัน ต่ำกว่า 10 ปี

7.2 ประสบการณ์สอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ตั้งแต่วันที่บรรจุจนถึงปัจจุบัน มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

8. ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง ขนาดของโรงเรียนตามเกณฑ์คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็น

8.1 ขนาดเล็ก หมายถึง จำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

8.2 ขนาดกลาง หมายถึง จำนวนนักเรียน 120-300 คน

8.3 ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนมากกว่า 301 คน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สภาพการบริหารการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
2. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร
3. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์
4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพการบริหารการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ ถนนตากสิน อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี รหัสไปรษณีย์ 22000 มีพื้นที่ความรับผิดชอบ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอท่าใหม่ อำเภอนายายอาม และอำเภอแก่งหางแมว

นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 (2558 ก) ได้วิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนากระทรวงศึกษาธิการ แผนพัฒนาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้นำนโยบายและเป้าหมายดังกล่าวมาจัดทำแผนพัฒนาปฏิบัติการประจำปี และนำสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยมีจุดมุ่งหมาย คือ เด็กจันทบุรีทุกคนได้เรียนรู้และรับการพัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อเป็นพลเมืองที่ดีและพลโลกที่มีคุณภาพ โดยกำหนดทิศทางการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ดังนี้

วิสัยทัศน์

ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นคนดี กล้า เก่งและทันสมัย บนพื้นฐานความเป็นไทย มีเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วน

พันธกิจ

ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง พัฒนาผู้เรียน ให้เต็มศักยภาพ มีคุณธรรมนำความรู้ ยกระดับคุณภาพสู่มาตรฐาน

ค่านิยม

โปร่งใส สำนึกรับผิดชอบ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มุ่งสู่คุณภาพ

เป้าประสงค์

1. นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตร และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารการเรียนรู้
2. ประชากรวัยเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี อย่างทั่วถึงและเสมอภาค
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. โรงเรียนทุกแห่งมีระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่เข้มแข็งและผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

กลยุทธ์

กลยุทธ์ในการพัฒนาการศึกษา 5 ด้าน

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคูณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และส่งเสริมความสามารถทางเทคโนโลยี เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างความเสมอภาคและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาเต็มตามศักยภาพ ให้ทั่วถึงครอบคลุม

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ

กลยุทธ์ที่ 5 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชน และท้องถิ่นในการจัดการศึกษาและสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียน

จุดเน้น

1. ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น
2. ยกระดับคุณภาพครู ให้มีศักยภาพพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง
3. ส่งเสริมสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

สภาพการบริการจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว

โรงเรียนในกลุ่มอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จันทบุรี เขต 1 (2558 ก) ตั้งอยู่ในอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี รหัสไปรษณีย์ 22160

มีโรงเรียนทั้งสิ้น 15 โรงเรียน กับ 1 สาขา ดังนี้

1. โรงเรียนบ้านช่องกะพัด
2. โรงเรียนวัดแก่งหางแมว
3. โรงเรียนบ้านโป่งวัว
4. โรงเรียนบ้านหนองบัวทอง
5. โรงเรียนบ้านโคกวัด
6. โรงเรียนวัดขุนซ่อง
7. โรงเรียนวัดขุนซ่องสาขาโป่งเกตุ
8. โรงเรียนวัดเขาวงกต
9. โรงเรียนบ้านหนองเจ๊กสร้อย
10. โรงเรียนบ้านเนินจำปา
11. โรงเรียนวังอีแอ่น
12. โรงเรียนบ้านบ่อไฟไหม้
13. โรงเรียนบ้านคลองครก
14. โรงเรียนบ้านวังไม้แดง
15. โรงเรียนบ้านชอยสองฯ
16. โรงเรียนบ้านประแกด

ได้จัดการเรียนการสอนตามกระทรวงศึกษาธิการ โดยเน้นผู้เรียนมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน
คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ให้มีความสมบูรณ์พร้อม
ที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร

การบริหารมีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Administration” ในการศึกษาเรื่อง
การบริหารจึงเป็นสิ่งสำคัญที่มีความจำเป็นและน่าศึกษาอย่างยิ่ง โดยเฉพาะพิจารณาในฐานะที่เรา
เป็นสมาชิกของสังคม บทบาทและความสำคัญของการบริหารนั้นควบคู่กับอารยธรรมและ
การดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะมนุษย์เมื่ออยู่รวมกันเป็นหมู่เป็นกลุ่ม กลุ่มมีหัวหน้าปกครอง
บังคับบัญชา มีการแบ่งงานกันทำตามลักษณะความรู้ความสามารถ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

ในระหว่างพวกเขาและเผ่าเดียวกัน โดยจารีตประเพณีและวัฒนธรรมเป็นเครื่องกำกับความประพฤติของกลุ่มชนเหล่านั้น เมื่อกลุ่มสังคมขยายตัวมากขึ้นมีความซับซ้อนมากขึ้น มนุษย์เริ่มสร้างและวางระเบียบ กฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ ขึ้น โดยเรียนรู้จากประสบการณ์และความเชื่อถือ ทั้งนี้ก็โดยมุ่งหวังที่จะให้เกิดความสำเร็จเรียบร้อยขึ้นในองค์การและเกิดความสงบสุขขึ้นในสังคม (อำเภอ อุบลคีรี, 2557, หน้า 11)

ความหมายคุณลักษณะของผู้บริหาร

Pellegrino and Varmhagan (1985, p. 1) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะของคุณลักษณะผู้บริหารว่า หมายถึง ศักยภาพทางความรู้หรือทักษะที่ช่วยให้ผู้บริหารปฏิบัติงานได้สำเร็จ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, หน้า 253) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณลักษณะ หมายถึง เครื่องมือที่ชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำส่วนคำว่าพึงประสงค์ หมายถึง ต้องประสงค์ หรือต้องการ

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2540, หน้า 1) กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารว่ามีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานให้สำเร็จ และสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของงานในองค์กรนั้น ๆ

ปรีชา ช่องคันปอน (2551, หน้า 14) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง คุณลักษณะหรือคุณสมบัติประจำตัวที่ดีของผู้บริหารที่เป็นที่ต้องการหรือต้องประสงค์

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร หมายถึง คุณสมบัติที่ดีของผู้บริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานให้สำเร็จ สะท้อนถึงประสิทธิภาพขององค์การ

คุณลักษณะของผู้บริหารที่ดี

ผู้บริหารเป็นผู้มีตำแหน่งหรือมีอำนาจทางกฎหมายการเป็นผู้บริหารนั้นบางครั้งก็เป็นผู้นำด้วยเป็นส่วนเสริมกันและกันและมักเป็นการทับซ้อนกัน โดยความแตกต่างหลัก ๆ คือ การเป็นผู้บริหารจะเกี่ยวข้องกับการจัดการความซับซ้อนและเป็นผู้มีพระเดช ในขณะที่การเป็นผู้นำนั้น คือ การรับมือกับการบริหารสามารถโน้มน้าวจิตใจคนอื่นให้ทำตามโดยอาศัยคุณงามความดีเรียกว่าผู้มีพระคุณ การเป็นผู้บริหารจึงเป็นผู้มีพระเดชและพระคุณอยู่ในตัว ผู้นำกับผู้บริหารจึงเป็นคนคนเดียวกัน ดังนั้นจึงมีผู้นิยามคุณลักษณะของผู้บริหารที่ดีหลายประการดังนี้

Magnuson (1971, p. 261) ได้ทำการศึกษาและพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารโรงเรียนนั้น ประกอบไปด้วยคุณลักษณะทางด้านส่วนตัวและทางวิชาชีพ คุณลักษณะส่วนตัว ได้แก่ มีความยุติธรรม มีความรู้ มีความจริงใจ มีความเป็นกันเอง และมีอารมณ์ขัน คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ได้แก่ มีความสามารถในการติดต่อกับบุคคลอื่นได้ดี สามารถทำงานร่วมกันและประสานประโยชน์ได้ดี

Davis (1972, pp. 103-104) ได้สรุปลักษณะซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเป็นภาวะผู้นำในองค์กร การมีสติปัญญาดี มีความชัดเจนและกว้างขวางในสังคม มีแรงกระตุ้นภายในและความปรารถนาที่จะมีความสำเร็จ และมีทัศนคติทางมนุษยสัมพันธ์

สุภมนต์ จระณะเลิศ (2552, หน้า 24) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า ผู้บริหารที่ดีต้องมีคุณลักษณะผู้นำที่ดี มีความรอบคอบรู้ในวิชาชีพเป็นอย่างดีรอบรู้ในงานที่เกี่ยวกับการบริหารเป็นผู้มองการณ์ไกลสามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณลักษณะผู้นำที่ดีไม่ว่าจะเป็นคุณลักษณะของผู้นำที่ดีในหลาย ๆ ประการที่กล่าวมาแล้ว สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติตนได้ทุกประการ แต่การจะเป็นผู้นำที่ดีได้นั้นต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้นำแต่ละคนที่แตกต่างกันสิ่งสำคัญที่สุด การสร้างภาวะผู้นำต้องฝึกฝนและปฏิบัติด้วยตนเองเท่านั้น จึงจะเกิดภาวะผู้นำขึ้น โดยสมบูรณ์

ณัฐยาภรณ์ เล็กสิงห์โต (2554, หน้า 16) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องมีความรอบรู้ในวิชาชีพเป็นอย่างดี รอบรู้ในงานที่เกี่ยวกับการบริหาร เป็นผู้มองการณ์ไกล มีความสามารถในการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณลักษณะผู้บริหารที่ดีนอกจากจะเป็นผู้นำหลาย ๆ ด้าน ดังที่กล่าวไปแล้วนั้น การเป็นผู้นำที่ดีนั้นต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้นำ ซึ่งแต่ละบุคคลก็มีความแตกต่างระหว่างบุคคล แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดต้องคำนึงว่าการสร้างภาวะผู้นำต้องฝึกฝนและปฏิบัติด้วยตนเองเท่านั้น จึงจะเกิดภาวะผู้นำขึ้น โดยสมบูรณ์

สุภาวดี ภาโสสม (2554, หน้า 17) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถ ใช้อิทธิพลจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม โน้มน้าวจิตใจให้ผู้ทำงานสามารถเข้าใจในการพัฒนาหน่วยงานไปในทางที่เหมาะสม มีความมุ่งมั่น ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความพยายามในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

เนตรพัฒน์ ยาวีราช (2553, หน้า 114-115) ได้กล่าวถึงผู้นำหรือผู้บริหารที่ดีต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้มีความรู้ (Knowledge) การเป็นผู้นำนั้นความรู้เป็นสิ่งจำเป็นที่สุด ความรู้ในที่นี้มิได้หมายถึงเฉพาะความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่เท่านั้น หากแต่รวมถึงการใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมในด้านอื่น ๆ ด้วย การจะเป็นผู้นำที่ดีหัวหน้างานต้องเป็นผู้รอบรู้ ยิ่งรอบรู้มากเพียงใด ฐานะแห่งความเป็นผู้นำก็จะยิ่งมั่นคงมากขึ้นเพียงนั้น

2. ความคิดริเริ่ม (Initiative) ความคิดริเริ่ม คือ ความสามารถที่จะปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใดในขอบเขตอำนาจหน้าที่ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องคอยคำสั่งหรือความสามารถแสดงความคิดเห็นที่จะแก้ไขสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ดีขึ้นหรือเจริญขึ้นด้วยตนเอง ความคิดริเริ่มจะเจริญงอกงามได้ หัวหน้างานจะต้องมีความกระตือรือร้น คือ มีจิตใจจดจ่องานดี มีความเอาใจใส่ต่อหน้าที่ที่มีพลังใจที่ต้องการความสำเร็จอยู่เบื้องหน้า

3. มีความกล้าหาญและเด็ดขาด (Courage and firmness) ผู้นำที่ดีต้องมีความกล้าหาญในการคิดและการกระทำสิ่งต่าง ๆ ไม่กลัวต่ออันตรายความยากลำบากหรือความเจ็บปวดใดทั้งทางกาย วาจาและใจ ผู้นำที่มีความกล้าหาญแล้ว ความเด็ดขาดก็เป็นลักษณะอันหนึ่งที่จะต้องทำให้เกิดมีขึ้นในตัวของผู้ตนเอง ต้องอยู่ในลักษณะของการกล้าได้กล้าเสียด้วย แต่เป็นไปด้วยความมีเหตุมีผลอย่างรอบคอบ

4. การมีมนุษยสัมพันธ์ (Human relation) ผู้นำที่ดีต้องรู้จักประสานความคิด ประสานประโยชน์สามารถทำงานร่วมกับคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับการศึกษาได้ ผู้นำที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะช่วยให้ปัญหาใหญ่เป็นปัญหาเล็กได้

5. มีความยุติธรรมและความซื่อสัตย์ (Fairness and honesty) ผู้นำที่ดีต้องอาศัยหลักแห่งความถูกต้อง หลักแห่งเหตุผลและความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่นเป็นเครื่องมือในการวินิจฉัยสั่งการหรือปฏิบัติงานด้วยจิตที่ปราศจากอคติ ปราศจากความลำเอียง ไม่เล่นพรรคเล่นพวก

6. มีความอดทน (Patience) ความอดทนจะเป็นพลังอันหนึ่งที่จะผลักดันงานให้ไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างแท้จริง อดทนทั้งในการทำงาน และอดทนต่อการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่นแรงกดดันต่าง ๆ

7. มีความกระฉับกระเฉง (Alertness) หมายถึง ความฉับไวในการปฏิบัติงานทันต่อเหตุการณ์ ความตื่นตัวคล่องตัวเป็นลักษณะที่แสดงออกทางกาย มีพลังจิตที่จะหยุดคิดไตร่ตรองต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รู้จักใช้ดุลยพินิจที่จะพิจารณาสິงต่าง ๆ หรือเหตุต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง รู้จักควบคุมตนเอง

8. มีความจงรักภักดี (Loyalty) การเป็นผู้นำหรือหัวหน้าที่ดีนั้น จำเป็นต้องมีความจงรักภักดีต่อหมู่คณะ ต่อส่วนรวมและต่อองค์กร ความภักดีนี้จะช่วยให้หัวหน้าได้รับความไว้วางใจเป็นอย่างดี

9. มีความสงบเสงี่ยมไม่ถือตัว (Modesty) ผู้นำที่ดีต้องไม่ยิ่งใหญ่โต ไม่จองหอง ไม่วางอำนาจและไม่ภูมิใจในสิ่งที่ไร้เหตุผล ความสงบเสงี่ยมนี้ถ้ามีอยู่ในหัวหน้างานคนใดแล้วก็จะทำให้ลูกน้องมีความนับถือและให้ความร่วมมือเสมอ

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่ดีจะต้องมีความรอบรู้ในด้านวิชาชีพและการบริหารงาน เป็นผู้วิสัยทัศน์กว้างไกล มีความมุ่งมั่น ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ซึ่งประกอบไปด้วยคุณลักษณะทางด้านส่วนตัวและทางวิชาชีพ เพื่อใช้ในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารนั้นจะต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ มีความพยายามที่จะดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร

Trusty (1986, p. 127) แห่งภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทนเนสซี สหรัฐอเมริกา ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการมี 17 ประการ คือ

1. ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการของโรงเรียนไปปฏิบัติ
2. ส่งเสริมให้ครูนำเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการของโรงเรียนไปปฏิบัติ
3. สร้างความเชื่อมั่นว่ากิจกรรมของโรงเรียนเป็นผลมาจากผลการวิจัยและการปฏิบัติทางการศึกษา
4. สร้างความเชื่อว่า โครงการทางวิชาการของโรงเรียนเป็นผลมาจากผลการวิจัยและการปฏิบัติทางการศึกษา
5. มีการวางแผนร่วมกับคณะครูเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ทางวิชาการเพื่อให้บรรลุความต้องการของนักเรียน
6. ส่งเสริมให้ครูนำโครงการทางวิชาการไปปฏิบัติ
7. ปฏิบัติงานร่วมกับคณะครูในการประเมินผลโครงการทางวิชาการโรงเรียน
8. ติดต่อสื่อสารกับครูและนักเรียนด้วยความคาดหวังที่สูงในด้านมาตรฐานทางวิชาการ
9. ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างเขาว่าปัญญาของนักเรียน
10. ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างเขาว่าปัญญาของนักเรียน
11. มีการจัดสรรเวลาเพื่องานวิชาการร่วมกับครูไว้อย่างชัดเจน
12. ให้ความร่วมมือกับนักเรียนในการกำหนดระเบียบเพื่อแก้ปัญหาด้านวินัยของนักเรียน
13. ร่วมมือกับนักเรียนให้มีการนำระเบียบกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นมากำกับปัญหาด้านวินัย
14. ร่วมมือกับคณะครูให้มีการนำระเบียบกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นมากำกับปัญหาด้านวินัยของนักเรียน
15. มีการปฐมนิเทศคณะครูที่เกี่ยวกับโครงการของโรงเรียน
16. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูอย่างยุติธรรม
17. ช่วยเหลือครูในการพัฒนาระบบงาน เพื่อให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

Campbell and Sallade (1968, p. 3550) มีความเห็นว่าโรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้บริหาร โรงเรียนจึงจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนให้ดีที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องแสดงบทบาทของผู้นำ 4 ประการ

1. เป็นผู้จัดรูปงานตามโครงสร้างของโรงเรียน โดยมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้ผู้อื่นร่วมกันปฏิบัติเพื่อให้ภารกิจบรรลุผล
2. ต้องเป็นผู้สื่อความหมายที่ดี เนื่องจากผู้บริหารต้องอยู่ท่ามกลางบุคคลทั้งหลาย จึงจำเป็นต้องติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน ทั้งการติดต่อสื่อสารโดยใช้เอกสารและด้วยวาจา เพื่อให้โรงเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. ต้องเป็นผู้นำทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการบริหารหรือการสอน การร่วมกับสมาคมวิชาชีพ หรือมีความรู้ใหม่ ๆ ทางการศึกษา

4. ต้องเป็นผู้บังคับบัญชาทางการบริหารและใช้อำนาจหน้าที่ด้วยความเหมาะสม Knezevich (1995, p. 1867) แห่งมหาวิทยาลัยเซาเทิร์น แคลิฟอร์เนียสหรัฐอเมริกา กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีบทบาทและความสามารถในเรื่องต่อไปนี้

1. ความสามารถในการกำหนดทิศทางการบริหาร (Direction setter) สามารถนำเทคนิคทางการบริหารต่าง ๆ มาใช้ในการบริหาร
2. ความสามารถในการกระตุ้นคน (Reader-catalyst) คือ มีทักษะในการใช้กระบวนการกลุ่มให้เกิดคุณค่าในการบริหารงาน รู้ธรรมชาติของการเป็นผู้นำ และรู้วิธีการ โน้มน้าวใจคน
3. ความสามารถในการวางแผน (Planner) รู้กระบวนการวางแผน สามารถนำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ในการวางแผน
4. ความสามารถในการตัดสินใจ (Decision maker) เพื่อแก้ปัญหาด้วยความสุขุมรอบคอบ
5. ความสามารถในการจัดองค์การ (Organizer) เข้าใจเกี่ยวกับการจัดและการพัฒนาองค์การ รวมทั้งพฤติกรรมขององค์การเป็นอย่างดี
6. ความสามารถในฐานะของผู้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change manager) ผู้กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ในวิชาชีพ
7. ความสามารถในการให้ความร่วมมือ (Coordinato) โดยเข้าใจรูปแบบการมีปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์และระบบการสื่อสารที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ
8. ความสามารถในการเป็นผู้ติดต่อสื่อสารที่ดี (Communication) รู้จักใช้เครื่องมือสื่อสารที่ดีในการพูดและเขียน ทั้งในและนอกระบบขององค์การ รู้จักวิธีการให้ข้อมูลข่าวสาร และรู้หลักการประชาสัมพันธ์
9. ความสามารถในการแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง (Conflict manager) ต้องจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในโรงเรียน และรู้จักหาวิธีการที่ดีมาใช้ในการแก้ปัญหาคความขัดแย้งได้
10. ความสามารถในการแก้ปัญหา (Problem manager) สามารถวินิจฉัยสาเหตุของปัญหา รู้กระบวนการแก้ปัญหา และความสามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้
11. ความสามารถในการวิเคราะห์และจัดระบบงาน (System manager) เข้าใจรูปแบบของทฤษฎีการบริหาร และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารงานได้อย่างฉลาด
12. ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน (Instruction manager) คือ ต้องเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ รู้การเจริญเติบโตและพัฒนามนุษย์ การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการเรียนการสอน การจัดโรงเรียน และการพัฒนาหลักสูตร

13. ความสามารถการบริหารงานบุคคล (Personnel manager) รู้เทคนิคในการสร้างภาวะผู้นำ รู้จัดการเจรจาต่อรอง ยกย่องชมเชยให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

14. ความสามารถในการบริหารทรัพยากร (Resources manager) สามารถจัดการเกี่ยวกับการเงิน โรงเรียน วัสดุ เพื่องานธุรการ การอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

15. ความสามารถในการประเมินผล (Appraiser) ต้องเข้าใจกระบวนการวัดและประเมินผลและรู้เกี่ยวกับเรื่องสถิติต่าง ๆ

16. ความสามารถในการประชาสัมพันธ์ (Public realtor) ต้องมีทักษะในการติดต่อสื่อสาร รู้กระบวนการกลุ่ม และปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล รวมทั้งรู้จักพินิจพิจารณาในการเลือกใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์

17. ต้องเป็นผู้นำในงานสังคม (Ceremonial head) นอกจากผู้บริหาร โรงเรียน จะมีความสามารถในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วยังต้องเป็นผู้นำในการร่วมงานสังคมด้วย

จำเริญ จิตรหลัง (2550, หน้า 18-21) ได้กล่าวถึงวิธีการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความร่วมมือ มีความยืดหยุ่นและคล่องตัวนั้น ผู้บริหารต้องเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ควบคุมไปสู่บทบาทใหม่ในฐานะผู้สนับสนุน ดังนี้

1. บทบาทในการยึดคุณธรรมนำความรู้ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย
2. บทบาทในการขยายโอกาสทางการศึกษาของประชากรในวัยเรียนอย่างกว้างขวาง และทั่วถึง
3. บทบาทในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
4. บทบาทในการเสริมสร้างสถานศึกษาให้เข้มแข็ง
5. บทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชนและท้องถิ่นในการจัดการศึกษา
6. บทบาทในการจัดการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้
7. บทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
8. บทบาทในเรื่องการจัดการเรียนรู้

จากความคิดเห็นของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน เพื่อสามารถจัดการเกี่ยวกับงานในหน้าที่ทุกงานในสถานศึกษา เป็นบุคคลสำคัญในการควบคุม กำกับดูแลงานให้ดำเนินไปโดยบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

ต้องศึกษาพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ เพื่อที่จะให้เกิดความสำเร็จในองค์กรอย่างเต็มประสิทธิภาพและสามารถใช้ศิลปะในการบริหารงานได้เป็นอย่างดี

ทฤษฎีคุณลักษณะผู้นำ

Yukl (1989, p. 176) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้นำและทักษะของผู้นำที่ประสบความสำเร็จ ดังปรากฏในตาราง ต่อไปนี้

คุณลักษณะ

1. การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์
2. ไวต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลง
3. มีความกระตือรือร้นและมุ่งความสำเร็จ
4. เป็นผู้รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม
5. ให้ความร่วมมือกับทุกฝ่าย
6. การตัดสินใจที่ถูกต้อง
7. มีอิสระในการคิด/ ทำ
8. สร้างจุดเด่นให้เกิดขึ้น
9. มีชีวิตชีวา
10. ความมุ่งมั่น
11. ความเชื่อมั่นในตนเอง
12. มีความอดทนต่อความเครียด
13. มีความพึงพอใจที่จะรับผิดชอบ

ทักษะ

1. ทักษะด้านสติปัญญา
2. ทักษะด้านความคิด
3. ทักษะด้านความคิดริเริ่ม
4. ทักษะทางการพูด ความมีไหวพริบ
5. ทักษะด้านการพูด
6. ทักษะด้านความรู้ความเข้าใจในงาน
7. ทักษะความสามารถการบริหาร
8. ทักษะด้านการชี้ชวน
9. ทักษะด้านสังคม

Ricketts (1997, p. 51) ได้เสนอว่า ผู้นำที่มีคุณภาพและนำไปสู่ความสำเร็จนั้นมี

5 ประการ คือ

1. มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human relations skills) ประกอบด้วย คุณลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 ความซื่อสัตย์และความมั่นคง
- 1.2 ความไวต่อความรู้สึก
- 1.3 ความร่วมมือ
- 1.4 ความยืดหยุ่น
- 1.5 การให้การสนับสนุนผู้ร่วมงาน
- 1.6 มีความเชื่อมั่นต่อตนเอง
- 1.7 ความรับผิดชอบและความอิสระ
- 1.8 วุฒิภาวะทางอารมณ์
- 1.9 ความสุขในการทำงาน

2. มีทักษะด้านเทคนิคและมนุษยสัมพันธ์ (Technical human relations skills) ประกอบด้วย คุณลักษณะ ดังนี้

- 2.1 เป็นผู้ฟังที่ดี
- 2.2 สามารถในการสร้างทีมงาน
- 2.3 มีความซื่อสัตย์
- 2.4 ให้คำแนะนำรางวัลแก่ผู้ปฏิบัติงานสำเร็จ
- 2.5 สอนแนะและสนับสนุนผู้อื่น
- 2.6 วางแผนในระยะสั้นและทำให้สำเร็จ
- 2.7 มีความสามารถในการบริหาร

3. มีทักษะด้านทักษะเทคนิค (Technical skills)

- 3.1 ความสามารถในการคัดเลือกบุคคลทำงาน
- 3.2 มีความสามารถ
- 3.3 เป็นนักสื่อสาร
- 3.4 บริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3.5 วางเป้าหมายและวางแผนชัดเจน

4. มีทักษะด้านความคิด-เทคนิค (Conceptual technical skills) ประกอบด้วยคุณลักษณะ

ดังนี้

- 4.1 สถิติปัญญาสูง
- 4.2 ความสามารถในการตัดสินใจ
- 4.3 ให้ความร่วมมือกับทุกฝ่าย
- 4.4 สามารถมอบหมายงานได้
- 4.5 รู้จักการเลือกโอกาส
- 4.6 มุ่งมั่นเพื่อความเป็นเลิศ
- 4.7 ผนึกคนให้เกิดความรับผิดชอบ
- 4.8 มีความสนใจและความสามารถหลายด้าน
5. มีทักษะด้านความคิด (Conceptual skills) ประกอบด้วย ลักษณะดังต่อไปนี้
 - 5.1 มีวิสัยทัศน์กว้างไกล
 - 5.2 เป็นผู้สร้างแรงจูงใจ
 - 5.3 สามารถตัดสินใจ
 - 5.4 มุ่งมั่นให้ก้าวหน้า
 - 5.5 ความคิดสร้างสรรค์
 - 5.6 มีความกล้าหาญ
 - 5.7 เป็นผู้กล้าเสี่ยง
 - 5.8 มีความผูกพันกับองค์กร พิจารณาญาณและอดทน
 - 5.9 ติดตามผลงาน
 - 5.10 เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
 - 5.11 มีความต้องการที่จะนำคนอื่น

Stogdill (1974, pp. 35-71) เป็นนักวิชาการที่ทำการสังเคราะห์คุณลักษณะผู้นำที่ประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมคนแรก ๆ ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของผู้นำที่ดีประกอบด้วย

1. ลักษณะทางกาย ได้แก่ มีความแข็งแรง ร่างกายสง่างามผ่าเผย
 2. ภูมิหลังทางสังคม ได้แก่ มีการศึกษาสูงกว่าคนอื่น
 3. สถิติปัญญา ได้แก่ มีสถิติปัญญาสูง ตัดสินใจได้ดี มีทักษะในการสื่อสาร
 4. บุคลิกภาพ ได้แก่ มีความตื่นตัวอยู่เสมอ ควบคุมอารมณ์ได้ มีความคิดริเริ่ม เชื่อมมั่น
- ในตนเอง
5. คุณลักษณะเกี่ยวกับงาน ได้แก่ มีความรับผิดชอบ มีความมุ่งมั่น อดทน
 6. คุณลักษณะทางสังคม ได้แก่ เข้าสังคมได้ดี เป็นที่ยอมรับของสมาชิกคนอื่น ๆ

Dubirn (1998, pp. 33-47) เสนอว่าคุณลักษณะของผู้นำที่มีประสิทธิผล (Personality traits of effective leaders) ประกอบด้วย คุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะทั่วไป (General personality traits) ได้แก่
 - 1.1 ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-confidence)
 - 1.2 ความสุภาพ อ่อนน้อม (Humility)
 - 1.3 น่าไว้วางใจ (Trust worthiness)
 - 1.4 โปร่งใส ตรวจสอบได้ (Authenticity)
 - 1.5 กล้าแสดงออก (Extroversion)
 - 1.6 การแสดงออกเชิงรุกที่เหมาะสม (Assertiveness)
 - 1.7 มองโลกในแง่ดี มีความอบอุ่น (Enthusiasm, optimism, and warmth)
2. คุณลักษณะเกี่ยวกับงาน (Task-related personality traits) ได้แก่
 - 2.1 มุ่งมั่นต่องานและบุคคล (Passion for the work and the people)
 - 2.2 มีความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional intelligence)
 - 2.2.1 ตระหนักในตนเอง (Self-awareness)
 - 2.2.2 บริหารตนเองได้ (Self-management)
 - 2.2.3 ตระหนักในสังคม (Social-awareness)
 - 2.2.4 การจัดการความสัมพันธ์ในองค์กร (Relationship management)
 - 2.3 มีความสามารถในการปรับตัวและมีความยืดหยุ่น (Flexibility and Adaptability)
 - 2.4 มีรัศมีการควบคุมในองค์กร (Internal locus of control)
 - 2.5 มีความกล้าหาญ (Courage)

Kouzes and Posner (2003, p. 21) ได้ทำการศึกษาวิจัยจากความเห็นของพนักงานเกี่ยวกับคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารหรือผู้นำ ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของผู้นำควรประกอบด้วยลักษณะ ดังนี้

1. มีความซื่อสัตย์
2. มองการณ์ไกล
3. มีความสามารถในการคล้อย
4. มีศักยภาพในงาน
5. มีจิตใจเป็นธรรม
6. ให้การสนับสนุน
7. ใจกว้าง

8. มีความเฉลียวฉลาด
9. มีความกล้าหาญ
10. เป็นที่ฟังได้
11. มีความตรงไปตรงมา
12. ทำงานร่วมกับคนอื่นได้
13. มีจินตนาการ
14. เอาใจใส่บุคคลอื่น
15. มีความสามารถในการตัดสินใจ
16. มีความทะเยอทะยาน
17. มีความจงรักภักดี
18. มีวุฒิภาวะ
19. ควบคุมตนเองได้
20. อิสระเป็นตัวของตัวเอง

กล่าวได้ว่า ผู้นำที่ดีควรเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร ต้องเป็นผู้ที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและต้องหมั่นฝึกฝนตนเองในการสร้างภาวะผู้นำ จึงจะเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะของผู้นำที่ดีได้

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์

จากแนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่นักวิชาการทางการศึกษาได้นำเสนอไว้ ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้นำไว้คล้ายคลึงกัน ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ โดยอาศัยกรอบแนวคิดการศึกษาวิจัย ของ Stogdill (1974, pp. 35-71) อธิบายเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร ผู้วิจัยนำมาบูรณาการและสรุปเป็นคุณลักษณะผู้บริหารที่ต้องการศึกษา 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม
2. ด้านบุคลิกภาพ
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์
4. ด้านความเป็นผู้นำ
5. ด้านความรู้ความสามารถ

ด้านคุณธรรมจริยธรรม

Kohlberg (1976, pp. 4-5) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรมมีพื้นฐานของ
 ยุติธรรม คือ มีการกระจายสิทธิและหน้าที่อย่างเท่าเทียมกัน โดยมีได้หมายถึงเกณฑ์บังคับทั่ว ๆ ไป
 แต่เป็นเกณฑ์ที่มีความเป็นสากลที่คนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสถานการณ์ ไม่มีความขัดแย้ง
 เป็นอุดมคติ

Rest (1977, p. 6) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรมเป็นมโนทัศน์ที่เกี่ยวกับ
 หลักความยุติธรรมในการมีปฏิสัมพันธ์กันในสังคม โดยไม่เกี่ยวข้องกับคุณค่าหรือความรู้สึก
 ส่วนตัวของแต่ละบุคคล เช่น ความรู้สึกส่วนตัวที่จะพัฒนาตนเองถึงจุดสุดยอดแห่งศักยภาพของเขา
 คุณธรรม (Virtue) เป็นพฤติกรรมที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนการเป็นผู้หน้าที่คืออาศัยความเก่ง
 อย่างเดียวไม่พอจะต้องอาศัยความมีคุณธรรมจริยธรรม ประกอบกันด้วย ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องมี
 คุณธรรมจริยธรรม มีหลักประจำใจ รู้ว่าอะไรดี อะไรชั่ว อะไรควรทำ ไม่ควรทำ จึงมีผู้ให้ความหมาย
 คุณธรรมจริยธรรม ไว้ดังนี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน,
 2546, หน้า 253) คุณธรรม คือ สภาพคุณงามความดี และจริยธรรม คือ ธรรมที่เป็นข้อประพฤติ
 ปฏิบัติที่ดี ศีลธรรมและกฏศีลธรรม อัญชลี โพธิ์ทอง และสมศักดิ์ คงเที่ยง (2552) ได้กล่าวว่า
 ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีคุณธรรมหรือมีธรรมะประจำใจสำหรับผู้บริหาร ซึ่งเป็นเครื่องหมายสำหรับ
 กำกับความประพฤติ เรียกว่าพรหมวิหาร 4 ได้แก่ เมตตา คือ ความรักใคร่ปรารถนาให้เป็นสุข
 กรุณา คือ ความสงสารคิดให้ช่วยพ้นทุกข์ มุทิตา คือ ความยินดีเมื่อผู้อื่นเป็นสุข และอุเบกขา คือ
 ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา เทียงธรรมไม่เอนเอียง
 ด้วยรักและชัง ผู้บริหารนอกจากจะมีธรรมะประจำใจแล้วต้องมีจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารด้วย
 เพราะการเป็นแบบอย่างที่ดีบ่งบอกถึงคุณลักษณะของผู้บริหาร ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนที่เห็น
 ความสำคัญของคุณธรรมมาเป็นหลักในการบริหารนั้น จะเป็นที่ยอมรับนับถือเคารพยกย่องแก่
 ผู้ร่วมงานและคนทั่วไป ทำให้ผู้ร่วมงานมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การบริหารงานของ
 โรงเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นผู้ร่วมงานในโรงเรียนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข โรงเรียน
 มีความมั่นคง ครูมีจรรยาบรรณในวิชาชีพครูในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ
 เกิดประสิทธิภาพทำให้โรงเรียนได้รับการไว้วางใจจากชุมชนในการจัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2551, หน้า 36) แสดงความคิดเห็นไว้ว่า
 ผู้บริหารควรมีคุณธรรมจริยธรรมในการบริหาร 4 ประการ คือ

1. ปัญญาผล คือ กำลังแห่งความรู้เรื่องตน และเรื่องงาน
2. วิริยะผล คือ กำลังแห่งความขยันปลุกใจตนเอง และคนอื่นตลอดเวลา
3. อดวิชชผล คือ กำลังแห่งความสุจริตที่ปราศจากอบายมุข
4. สังคหผล คือ กำลังแห่งมนุษยสัมพันธ์ ที่ประสานในคนร่วมงานดี

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2549, หน้า 62-66 อ้างถึงใน สามารถ ฟองศิริ, 2558, หน้า 42) ได้กล่าวถึงหลักธรรมที่ผู้บริหารในองค์การควรนำไปใช้ในการบริหาร เพื่อก่อให้เกิดความรักใคร่ต่อกัน ผู้บังคับบัญชาที่ดีควรเห็นคุณค่าของคน และสามารถจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาอยากทำงานให้บรรลุเป้าหมายโดยใช้หลักธรรมในการบริหาร ดังนี้

1. หลักแห่งทศพิธราชธรรม ที่ผู้บังคับบัญชาควรปฏิบัติ ได้แก่

1.1 ทาน คือ การให้สิ่งของที่ควรให้ ให้ในสิ่งที่เขาต้องการเป็นการให้ เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับความเดือดร้อน และการให้ที่ควรกระทำอีก 2 ประการ คือ การให้อภัย และการให้ความยุติธรรม

1.2 ศีล คือ การไม่ประพฤตชั่วทั้งกาย วาจา ใจ

1.3 ปริจาคะ คือ การเสียสละเพื่อส่วนรวม ด้วยการเสียสละ ความสุขส่วนตน เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม

1.4 อาชชวะ คือ ความซื่อตรงต่อตนเอง ต่องาน ต่อบุคคลอื่น และต่อประเทศชาติ

1.5 มัททวะ คือ ความสุภาพอ่อนโยนทั้งกิริยาท่าทางและวาจาต่อคนทั่วไป

1.6 ตปะ คือ การมีธรรมะที่สามารถเอาชนะความชั่วได้ เป็นการใช้ความพยายามที่จะไม่ทำความชั่ว ตั้งใจทำงานรู้หน้าที่ไม่เกียจคร้าน

1.7 อักโกธะ คือ ความไม่โกรธ ไม่มุ่งร้าย แต่มีความรักเมตตาปรารถนาดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความบริสุทธิ์ใจและสม่ำเสมอ

1.8 อวิหิงสา คือ การไม่เบียดเบียนผู้อื่นให้ได้รับความทุกข์ยาก ไม่กลั่นแกล้งรังแกลูกน้อง ไม่ก่อความทุกข์ยากแก่ผู้อื่น มีเมตตาเป็นที่ตั้ง

1.9 ชันติ คือ ความอดทน อดกลั้น ข่มใจ และหักห้ามใจตนเอง มิให้พ่ายแพ้ต่อกิเลส

1.10 อวิโรธนะ คือ อดทนต่อความโลภ โกรธ หลง ด้วยการประพฤติดนที่เที่ยงตรง มีความยุติธรรม มีความประพฤติสุจริตทั้งกาย วาจา และใจ

2. หลักเหตุผล คำสอนของพระพุทธเจ้า คือ สอนไม่ให้เชื่อคำเล่าลือหรือเชื่อสิ่งใดจากการบอกเล่า เป็นการสอนให้รู้จักใช้สติปัญญาพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ อย่างรอบคอบ โดยการพิจารณาต้นเหตุแห่งทุกข์แล้วหาทางแก้ปัญหาคือการใช้หลักอริยสัจสี่ อันได้แก่ ทุกข์ คือ ปัญหา สมุทัย คือ เหตุแห่งทุกข์ นิโรธ คือ การหาหนทางดับทุกข์ มรรค คือ ทางแห่งการดับทุกข์ หรือปัญหา

3. หลักการช่วยเหลือเกื้อกูล ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บังคับบัญชามีหลักธรรมของ พรหมวิหารสี่ คือ ต้องมีความเมตตากรุณา ประกอบกับการให้ทาน หรือการให้ความสำเร็จ การให้สิ่งของ การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

ตามหลักของทานธรรมของ สังคหัตถุธรรม และมีศัพทราชาธรรมและจาคะในหลักธรรมของ ฌราวาส ถ้าผู้บังคับบัญชามีหลักธรรมเหล่านี้จะนำความสุขมาสู่ผู้ร่วมงาน ก่อให้เกิดความรักใคร่ สามัคคีกลมเกลียว อันเป็นหนทางที่จะนำไปสู่การร่วมมือร่วมใจทำงานให้ประสบความสำเร็จ

4. หลักแห่งการมีมธุรสวาจา คือ การมีวาจาสุภาพ ไพเราะอ่อนโยนต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และนอกจากจะหมายถึง การพูดจาสุภาพแล้ว ยังหมายถึง การไม่พูดเท็จไม่หลอกลวง ไม่ใช้วาจา ก้าวร้าวหรือเบียดเบียนผู้อื่น ดังเช่น ในหลักธรรมของสังคหัตถุธรรมที่กล่าวถึงปิยวาจา ดังนั้น การมีมธุรสวาจาจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะสามารถจูงใจให้ผู้ร่วมงานมีขวัญหรือกำลังใจ ในการทำงานได้

5. หลักแห่งความอดทน ในการทำงานนั้น ผู้บังคับบัญชาต้องใช้ความอดทน ข่มใจ ไม่แสดงกิริยาว่าว้าวาม หรือแสดงความโกรธเคืองออกมาให้เห็น เพราะนอกจากจะทำให้เสีย บุคลิกภาพแล้ว ยังทำให้เสียสัมพันธัมภ์ที่มีต่อกันด้วย

6. หลักแห่งการทำความดีไม่ทำชั่ว ผู้บังคับบัญชาต้องเป็นผู้ที่ตั้งมั่นอยู่ในความดี ยึดถือศีลห้า มีหิริโอตตัปปะ คือ มีความละอาย ไม่เบียดเบียนผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ว่าในกรณีใด ๆ เช่น ไม่มีอคติ ไม่เห็นแก่สินจ้างรางวัลของผู้ใต้บังคับบัญชาบางคน เป็นต้น ถ้าผู้บังคับบัญชที่ตั้งมั่นอยู่ใน ความดีแล้ว ทุกคนที่อยู่ในองค์กรจะมีความสุข ทำงานด้วยความตั้งใจ ทำให้องค์กรเจริญก้าวหน้า

7. หลักแห่งความยุติธรรม ผู้บังคับบัญชาที่จะเป็นที่รักและเป็นที่ยอมรับของ ผู้ใต้บังคับบัญชา ต้องเป็นผู้มีความยุติธรรมอยู่ในจิตใจ ไม่มีอคติใด ๆ ทั้ง 3 ประการ คือ ไม่มีฉันทาคติ (ถ้าเอียงเพราะรัก) ไม่มีโทสาคติ (ถ้าเอียงเพราะโกรธหรือไม่ชอบ) และไม่มีภยาคติ (ถ้าเอียงเพราะกลัว) คุณธรรมเป็นเครื่องกำหนดจริยธรรม การแสดงจริยธรรมที่ดีย่อมเกิดจากคุณธรรมภายในจิตใจ เป็นพื้นฐาน ซึ่งนำไปสู่การกระทำที่เป็นธรรมชาติ จริ่งใจ บริสุทธ์ใจผู้บริหารที่มีคุณธรรมจริยธรรม จะสามารถทำให้บุคลากร ในองค์กรอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขปฏิบัติงานด้วยความขยัน หมั่นเพียร มีความรักสามัคคี ซึ่งส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงขององค์กร

ศุภมนต์ จระณะเลิศ (2552, หน้า 33) คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ความดีที่ควรประพฤติ ปฏิบัติ สำหรับคุณธรรมจริยธรรม ที่ผู้บริหารควรยึดเป็นคติในการทำงานเพื่อให้หน่วยงานมุ่งสู่ ความเจริญรุ่งเรืองสามารถสรุปได้ ดังนี้ คือ การรู้หลัก รู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา) รู้จักผล (อัตถัญญตา) รู้จักตน (อัตตัญญตา) รู้จักพอดี (มัตตัญญตา) รู้จักกาล (กาลัญญตา) รู้จักชุมชน (ปริสัญญตา) รู้จักบุคคล (บุคคลัญญตา) ผู้บริหารเป็นผู้นำด้านคุณธรรมจริยธรรมเพื่อช่วยให้งานบริหารมีแนวทาง ที่เหมาะสมก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนด อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาบอเกี่ยวกับ เป็นผู้มีความอดทน อดกลั้น และอดออม มีความเพียรพยายามมุ่งมั่นและตั้งใจปฏิบัติงานให้สำเร็จ ลุ่่วงด้วยดี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ดำรงชีวิต เรียบง่าย ประหยัด มัธยัสถ์ในการใช้จ่ายเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา มีคุณธรรมสูง เมตตา กรุณาเอื้ออาทรต่อความเดือดร้อนของผู้อื่น สร้างความเป็นหนึ่งใจเดียวกันในหมู่คณะ มีความยุติธรรม ไม่ลำเอียง ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม มีส่วนรวมในการพัฒนาสถานศึกษา ท้องถิ่นและสังคม

ด้านบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพมีผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม ต้องมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ในกลุ่มเป็นไปด้วยดี ผู้สนใจศึกษาเรื่องราวของบุคลิกภาพกันมาโดยเฉพาะผู้บริหาร จำเป็นต้องมี บุคลิกภาพที่พึงประสงค์ของบุคคลทั่วไปได้มีผู้สนใจศึกษา และอธิบายเกี่ยวกับบุคลิกภาพไว้มากมาย

Hill (1954, pp. 153-185) กล่าวถึงลักษณะบุคลิกภาพของผู้บริหาร ดังนี้ คือ

1. มีความกล้าไม่หวั่นไหว
2. มีความสามารถควบคุมตนเองได้
3. มีความสุจริตยุติธรรม
4. มีการตัดสินใจแน่นอน
5. มีนิสัยทำงานเกินกว่าค่าจ้างเงินเดือน
6. มีนิสัยเป็นที่ดึงดูดใจ
7. มีความเห็นอกเห็นใจและเข้าใจผู้อื่น
8. มีความรอบรู้ในรายละเอียดของงาน
9. เต็มใจรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
10. ให้ความร่วมมือในการทำงาน

Stogdill (1974, pp. 75-77) ได้รวบรวมผลการวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพ และพฤติกรรม ของผู้นำ ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. บุคลิกภาพ ลักษณะและพฤติกรรมของผู้นำที่ได้รับการยืนยัน จากผลงานการวิจัย มากกว่า 15 เรื่อง พบว่า ผู้นำควรมีบุคลิกภาพและพฤติกรรมเหนือบุคคลอื่น ๆ ในเรื่องต่อไปนี้
 - 1.1 มีเชาว์-ปัญญา มีความคิดอ่านเฉียบแหลม
 - 1.2 มีนิสัยรักการศึกษาค้นคว้า รักการอ่านติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือในวิชาที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำอยู่ ทำให้มีความรู้ทันสมัยและกว้างขวาง
 - 1.3 เป็นที่พึ่งในเรื่องที่ตนรับผิดชอบได้ มีความเข้าใจในงานที่ทำ ศึกษาหาความรู้ เกี่ยวกับงานที่ทำอยู่เสมอ หรือรู้แหล่งที่จะไปสอบถามปรึกษาหารือได้

1.4 ชอบกิจกรรมงานสังคม ไม่เป็นคนเก็บตัว กระตือรือร้นที่จะร่วมกิจกรรมสังคมกับกลุ่ม เข้ากับคนได้ทุกชั้นโดยไม่เคอะเขิน มีมารยาทสังคมที่ดี

1.5 มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมดี มีฐานะพอเลี้ยงตัวเองให้อยู่ในระดับเดียวกัน หรือดีกว่ากลุ่ม ไม่มีหนี้สิน หรือหิบบิยืมเพื่อนร่วมงาน จะทำให้ฐานะตำแหน่งในสังคมค่อยลง ส่วนปริมาณของคุณภาพ คุณสมบัตินี้ และทักษะที่สำคัญของหัวหน้าขึ้นอยู่กับสภาพงานที่บริหารอยู่

2. บุคลิกลักษณะของผู้นำที่ได้รับการยืนยันจากผลงานการวิจัยมากกว่า 10 เรื่อง พบว่าผู้นำจะมีบุคลิกลักษณะเหนือบุคคลอื่น ๆ ในเรื่องต่อไปนี้

2.1 ความสามารถในการเข้าสังคม เข้ากับคนได้ทุกระดับ โดยปราศจากอาการหวาดกลัว เคอะเขิน รู้จิตวิทยาในการพูดคุยกับทุกคน ปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ และเป็นผู้มีมารยาทในสังคม

2.2 มีความคิดริเริ่มสามารถที่จะริเริ่มใหม่ให้เกิดประโยชน์หน่วยงานมีจินตนาการที่สามารถนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมได้

2.3 มีความอดทน ทนทานต่อความยากลำบาก ทนงานหนักได้ อดทนต่อปัญหารอบด้าน โดยไม่เสียกำลังใจ

2.4 รู้วิธีทำงาน รู้หลักในการทำงาน รู้เรื่องที่ทำและรู้กว้าง ทำงานให้เสร็จได้รวดเร็ว และมีคุณภาพ

2.5 มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเข้าใจขอบเขตความสามารถของตน หมั่นศึกษาหาความรู้เพื่อเสริมคุณค่าของตนให้มีความสามารถ มีความเชื่อมั่นที่จะทำงานให้เสร็จ และเมื่อจำเป็นต้องชี้แจงเหตุผล ก็สามารถทำได้โดยมีหลักฐานอ้างอิง

2.6 มีความตื่นตัว สามารถในการคาดการณ์ข้างหน้าได้ เป็นผู้มีความกระตือรือร้น คล่องแคล่วว่องไว สามารถที่จะวิเคราะห์และคาดการณ์ข้างหน้าได้ถูกต้องและแม่นยำ

2.7 ให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ ทำตัวเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และให้ความร่วมมือในการทำงาน เช่น อำนวยความสะดวกร่วมประสานงาน ให้บริการต่าง ๆ เป็นต้น

2.8 เป็นผู้มีชื่อเสียงโด่งดัง เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป มีผลงานเป็นที่ประจักษ์แล้วหรือเป็นที่รู้จักของคนส่วนมาก โดยเฉพาะในเรื่องหน้าที่การงาน และมีชื่อเสียงในทางที่ดี

2.9 มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและคิดสิ่งใหม่ ๆ เป็นผู้มีนิสัยการเปลี่ยนแปลงให้เกิดผลดีแก่หมู่คณะ มีความสามารถในการประยุกต์ของที่เก่าให้เป็นของใหม่ที่น่าสนใจ

2.10 มีความสามารถในการใช้ถ้อยคำ เป็นผู้มีความสามารถในการพูด และการเขียนที่ประสิทธิภาพ กระตือรือร้นเข้าใจง่าย สละสลวย นุ่มนวล

3. คุณสมบัติที่มีความสัมพันธ์สูงกับการเป็นผู้นำ คือความคิดริเริ่ม การเป็นที่นิยมของปวงชน ความสามารถในการเข้าสังคม ความปรารถนาที่จะทำดีที่สุด การมีอารมณ์ขัน การมีความร่วมมือกับผู้อื่น ความสามารถทางกีฬา

4. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นผู้นำ แยกออกเป็น 5 ประการ คือ

4.1 ความสามารถ มีความหมายรวมถึง สติปัญญา ความกระตือรือร้น ความสามารถในการพูด ความคิดริเริ่ม การตัดสินใจ

4.2 ความสำเร็จ ได้แก่ การศึกษา ความรู้ และกีฬา

4.3 ความรับผิดชอบ ได้แก่ การเป็นที่พึ่งของคนอื่น ความเพียรพยายาม ความเชื่อมั่นในตนเอง ความปรารถนาที่จะทำดีที่สุด

4.4 ฐานะ หมายถึง ฐานะทางสังคมและการเป็นที่นิยมของสังคม

4.5 สถานการณ์ ได้แก่ ทักษะความต้องการและความสนใจของผู้ตามจุดประสงค์ที่ต้องการจะบรรลุ

ในทำนองเดียวกัน สุดาวรรณ เต็มเปี่ยม (2553) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารที่เกี่ยวกับลักษณะท่าทางอากัปกริยาอาการต่าง ๆ ของผู้บริหารที่แสดงออกทางร่างกายเกี่ยวกับการแต่งกาย การมีสุขภาพสมบูรณ์ ความสุภาพอ่อนโยน ลักษณะท่าทางร่าเริงแจ่มใส การเป็นผู้นำ กล้าในการตัดสินใจ กระตือรือร้นในการทำงาน สุขุมรอบคอบในการปฏิบัติงาน ความเชื่อมั่นในตนเอง มีสุขภาพจิตดี การเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเพื่อนร่วมงาน การแสดงความคิดเห็น ความคล่องตัว รู้จักวางตัวในสังคมและใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ

ธิติมา เอมะ (2554, หน้า 16) ได้สรุปคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารไว้ว่า คุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่สังเกตได้ของผู้บริหารที่แสดงออกทั้งภายในและภายนอก ซึ่งเป็นคุณสมบัติหรือลักษณะที่แสดงออกเป็นกิงนิสัย มีบุคลิกน่าเลื่อมใส น่าเคารพ สุขภาพแข็งแรง มีความกระตือรือร้น แต่งกายดี วางตัวเหมาะสม วาจาสุภาพ มีวินัย เป็นกันเอง อารมณ์ดี มีความอดทน มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าตัดสินใจ มีความสุขุมรอบคอบ มองโลกในแง่ดี แต่งกายสะอาด สุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะ มีอารมณ์ร่าเริง แจ่มใส เป็นคนตรงต่อเวลา มีสุขภาพจิตที่ดี มีความสง่าผ่าเผย

ประณม ถาวรเวช (2551, หน้า 156-158) กล่าวถึงลักษณะบุคลิกภาพของผู้บริหาร ดังนี้

1. มีสามัญสำนึกที่ดี
2. พึ่งพาตนเองได้
3. มีสติปัญญา

4. มีภาวะผู้นำ
5. รู้จักแยกแยะสิ่งถูกผิด
6. มีความคิดสร้างสรรค์
7. มีความมั่นใจในตัวเอง
8. รู้วิธีสื่อสารเจรจา
9. เห็นใจคนอื่น

ประไพพรรณ เวชรัญช์ (2555) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพของผู้บริหารว่ามีความสำคัญสำหรับผู้บริหารเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารที่มีบุคลิกภาพดีย่อมได้รับการยอมรับนับถือจากผู้ใต้บังคับบัญชา เมื่อการยอมรับเกิดขึ้นการบริหารงานย่อมดำเนินไปได้อย่างราบรื่น องค์ประกอบของบุคลิกภาพบุคลิกภาพของบุคคล ประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 ประการ ดังนี้

1. บุคลิกภาพทางกาย แบ่งเป็นองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบ ประการแรก คือ

- 1.1 รูปลักษณ์ภายนอกของผู้บริหารเป็นประการแรกที่ปรากฏแก่สายตาผู้คน ความสะอาดของร่างกายเป็นความสำคัญอันดับแรกการแต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับตำแหน่งวัย และสถานการณ์ มีความสำคัญอันดับต่อมา สองสิ่งนี้ประกอบกันเข้าเป็นบุคลิกภาพภายนอกของบุคคลนั้น ๆ บุคลิกภาพส่วนนี้ จะเป็นตัวสื่อสารให้บุคคลที่พบเห็นรู้จักท่านในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ฐานะทางเศรษฐกิจ ชนชั้นในสังคม จากสายตาของเขาเอง โดยไม่ต้องใช้ภาษาพูด ด้านวิชาการบางท่านเรียกสิ่งนี้ว่า การสื่อสารที่ไร้ศัพท์ ผู้บริหารที่ขาดการใส่ใจในสิ่งนี้ การสื่อสารที่ไร้ศัพท์อาจจะสื่อสารให้ผู้พบเห็นเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ของท่านผิดไปจากความจริง

- 1.2 บุคลิกภายในผู้บริหารต้องมีความสามารถในการพูดการโต้ตอบที่ดีมีความฉลาดแหลมคมในการสนทนาเป็นผู้นำกลุ่มได้ และต้องมีข้อมูลอย่างเพียงพอ เพื่อประกอบการตอบได้อย่างแหลมคมได้ ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องอ่านหนังสืออยู่เสมอจะได้ทันสมัย และไวต่อการสื่อสารทางภาษาพูดอย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบย่อยของประการนี้รวมกันเป็นองค์ประกอบของบุคลิกภาพทางกายของผู้บริหารที่ก่อให้เกิดการยอมรับจากผู้ใต้บังคับบัญชา

2. บุคลิกภาพทางอารมณ์ และจิตวิทยา ผู้บริหารที่มีบุคลิกภาพดีต้องเป็นผู้มีความมั่นคงทางอารมณ์ ไม่หงุดหงิด ฉุนเฉียว บ่นว่าตลอดเวลา มีความกล้าหาญในการเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ อย่างไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก เชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่ดี มีจิตใจมีประชาธิปไตย เคารพสิทธิรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักชมเชยพุดจาโน้มน้าว จูงใจคนให้ทำงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษาและส่งเสริมความก้าวหน้าของผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารที่มีบุคลิกภาพดี ต้องรักษาอารมณ์ได้ ทนต่อความว้าเหวไ้ได้มากกว่าผู้อื่น และระงับความโกรธได้อย่างรวดเร็ว

3. บุคลิกภาพทางสังคม ผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการศึกษาหาความรู้ในพิธีการต่าง ๆ ตามปทัศสถาน (Norms) ของสังคม เพื่อจะได้ปฏิบัติตามมารยาททางสากลได้อย่างถูกต้อง สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้คำแนะนำแก่ผู้บังคับบัญชา ตลอดจนทั้งรอบข้างได้

4. บุคลิกภาพทางสติปัญญา ผู้บริหารที่มีบุคลิกภาพดี ต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์พอที่จะเป็นผู้นำกลุ่ม สามารถคิดสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่สถานศึกษาได้ ซึ่งอาจสรุปได้ว่า สติปัญญาและความรอบรู้ในวิชาชีพของผู้บริหาร เป็นสิ่งสำคัญมากในการบริหาร

องค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน ของบุคลิกภาพที่ดีของผู้บริหารนั้น นับได้ว่าทุกด้านมีความสำคัญเท่าเทียมกันสมควรที่ผู้บริหารควรตระหนัก หมั่นฝึกฝนจนเป็นภาพลักษณ์ที่ปรากฏแก่สายตาของคนทั่วไป เพราะนั่นคือ สิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชายอมรับนับถือ อันจะส่งผลถึงการร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานอีกด้วย

จากหลักการแนวคิด สรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การแต่งกาย มีอารมณ์มั่นคง ขบขัน มีเหตุผล มีกิริยาท่าทางที่เหมาะสม สุภาพ ร่าเริง แจ่มใส มีสุขภาพดี โอบอ้อมเอื้ออารีต่อผู้อื่น กระตือรือร้น และมีความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่ดี

ด้านมนุษยสัมพันธ์

มนุษยสัมพันธ์เป็นปัจจัยเกื้อหนุนในการบริหารงานและเป็นการสร้างเครือข่ายให้ประสบความสำเร็จ เป็นการใช้ศิลปะในการครองใจคน สร้างความรักความศรัทธาที่กำกับ ควบคุมดูแลบังคับบัญชาดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ การที่ผู้บริหารจะนำองค์การไปสู่ความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารมีความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจเพื่อนร่วมงานให้ร่วมมือทำงานอย่างเต็มที่ เต็มใจ และเต็มตามศักยภาพ แสดงว่าผู้บริหารมีภาวะผู้นำ นักการศึกษาได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับด้านมนุษยสัมพันธ์ไว้ดังนี้

Katz (1978, p. 42) กล่าวว่า มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารจะต้องทำงานสัมพันธ์กับบุคคลหลายประเภทที่มีความแตกต่างกันทางด้านขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรม สังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ ทักษคติและค่านิยม ดังนั้นผู้บริหารจะต้องศึกษาพฤติกรรมและพยายามเข้าใจบุคคลทุกประเภท ต้องมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์นี้ผู้บริหารจะศึกษาได้จากประสบการณ์ในการทำงาน และจากวิชาสังคมศาสตร์ ที่เกี่ยวกับจิตวิทยาศึกษา ความต้องการของมนุษย์ ขบวนการหมู่พวกและสังคมจิตวิทยา

Herscy and Blanchard (1974, p. 68) ได้ให้ความหมายของการเป็นผู้นำว่า กระบวนการสร้างอิทธิพลจูงใจคนหรือกลุ่มคนเพื่อให้เกิดความพยายามช่วยกันในการดำเนินงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในสถานการณืหนึ่ง

Stogdill (1974, p. 68) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้หลายลักษณะ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเป็นศูนย์กลางของกระบวนการกลุ่ม
2. ภาวะผู้นำเป็นคุณลักษณะทางบุคลิกภาพและผลการกระทำ
3. ภาวะผู้นำเป็นศิลปะของการกระทำให้บุคคลอื่นร่วมมือและปฏิบัติตาม
4. ภาวะผู้นำเป็นการใช้อิทธิพล
5. ภาวะผู้นำเป็นการกระทำหรือการแสดงพฤติกรรม
6. ภาวะผู้นำเป็นลักษณะเกื้อยกต่อม
7. ภาวะผู้นำเป็นการใช้อำนาจ
8. ภาวะผู้นำเป็นเครื่องมือที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย
9. ภาวะผู้นำเป็นผลจากการที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน
10. ภาวะผู้นำเป็นการแสดงบทบาทที่แตกต่างกัน
11. ภาวะผู้นำเป็นการใช้ความคิดริเริ่มในการปฏิบัติงาน

Gellerman (1970) ได้อธิบายว่า “มนุษย์สัมพันธ์เป็นศัพท์ที่กว้างขวางมากใช้อธิบายถึงวิธีการที่บุคคลซึ่งเป็นสมาชิกขององค์การคิด และมีการกระทำระหว่างกันและกันภายในองค์การ”

สุภาวดี ภาโสสม (2554, หน้า 45) ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน เป็นการสร้างความเข้าใจอันดีเพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์ และอยากให้ความร่วมมือประสานงานกัน ด้วยความจริงใจ โดยมุ่งให้เกิดผลตามเป้าหมายของหน่วยงาน

เพื่อที่จะพัฒนาด้านมนุษยสัมพันธ์ให้ดีขึ้น ผู้นำต้องทำสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

สื่อสารอย่างมีพลังและกระจายไปให้ทั่วถึง ผู้นำที่ไม่ธรรมดาจะไม่เก็บข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ ไว้กับตนเองแต่เพียงผู้เดียว แต่จะต้องกระจายข่าวสารสู่คนอื่น ๆ ผู้นำเหล่านี้จะให้คนที่อยู่ในกลุ่มงานได้รับทราบถึงทิศทาง และวัตถุประสงค์ของการทำงาน พร้อมทั้งช่วยให้คนเหล่านี้เข้าใจว่า สิ่งที่คนในทีมกระทำนั้นจะสนองต่อเป้าหมายขององค์กรได้อย่างไร ถ้าผู้นำจะทำอะไรผิดพลาดก็เป็นเพียงเพราะการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่มากเกินไปแค่นั้นเอง

กระตุ้นผู้อื่นให้มีผลงานที่ยอดเยี่ยม ผู้นำที่ยอดเยี่ยมจะสร้างพลังในการทำงานให้เกิดขึ้นมากเกินกว่างานที่รับผิดชอบ ผู้นำเหล่านี้จะกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายและจูงใจพนักงานได้ปฏิบัติเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายนั้นให้ได้

สร้างความไว้วางใจ ผู้นำที่โดดเด่นจะใช้การกระทำเพื่อ使人เชื่อถือ โดยจะสร้างความสมดุลระหว่างความใส่ใจต่อผลผลิต และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการทำงานกับความรู้สึกและความต้องการของพนักงาน และเมื่อเกิดความไม่ลงรอยระหว่างผลลัพธ์ขององค์กร และความต้องการ

ของพนักงาน ผู้นำเหล่านี้จะให้ความสำคัญความรู้สึกรักของพนักงาน ไปพร้อม ๆ กับการแก้ปัญหาของงาน ซึ่งหมายความว่าผู้นำจะทำตัวให้ใคร ๆ เข้าถึงได้ง่ายด้วย

การพัฒนาผู้อื่น ผู้นำที่ยอดเยี่ยมที่สุดจะสนับสนุนผู้อื่นให้เติบโตจากการให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นจริง และเป็นไปในเชิงสร้างสรรค์ สร้างสมดุลระหว่างการแก้ไขความผิดพลาดและการประเมินผลในเชิงบวก ผู้นำจะต้องตามว่าเกิดอะไรขึ้นบ้างต่อการเติบโตในอาชีพการงานของพนักงาน และผู้นำก็จะช่วยให้พนักงานสามารถเติบโตในอาชีพได้ถึงแม้ว่าบางกรณีอาจจะต้องเสียพนักงานให้กับหน่วยงานอื่นไป

ร่วมมือและพัฒนาทีมงานที่แข็งแกร่ง ผู้นำที่ยอดเยี่ยมจะไม่แยกตัวออกมาจากสมาชิกคนอื่น ๆ ในทีมและในแผนก ผู้นำจะต้องติดตามและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ และผู้นำเหล่านั้นจะเพาะบ่มความสามารถของสมาชิกในทีมให้สามารถร่วมทำงานกับบุคคลอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2553, หน้า 55) ได้ให้ความหมายของความเป็นผู้นำว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง ความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจบุคคลอื่นให้ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานจนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

มิชากัทธ ประทุมทอง (2559, หน้า 16) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ คือความสามารถหรือคุณสมบัติและคุณลักษณะที่สังเกตได้ของผู้บริหาร สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เพื่อมุ่งให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน อันจะนำมาซึ่งความร่วมมือประสานงานกันในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ อย่างบังเกิดผลผลและมีประสิทธิภาพ มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน เป็นคนใจกว้างยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา มีความยืดหยุ่นร่วมพบปะพูดคุยกับผู้ร่วมงานเป็นประจำ ให้เกียรติและยกย่องผู้ร่วมงาน มีความจริงใจกับผู้ร่วมงาน พุดจาสุภาพอ่อนหวาน ยกย่องและชมเชยผู้กระทำดี

มันทรา ธรรมบุศย์ (2550, หน้า 13-14) ได้กล่าวถึงการเป็นผู้นำที่ดี ที่มีประสิทธิภาพจะต้องรู้ 4 เรื่อง คือ

1. การเป็นผู้นำ (Leader) หมายถึง การมีผู้ตาม (Followers) หากไม่มีผู้ตาม ถึงแม้จะเป็นผู้บริหารก็ไม่อาจเรียกตนเองว่าผู้นำได้
2. ผู้นำที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง บุคคลที่สามารถจูงใจให้ผู้ตามกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง (Do the right things) เพราะฉะนั้นผู้บริหารที่มีคะแนนนิยมสูง หรือมีคนนิยมชมชอบมาก จึงไม่ได้หมายถึง มีภาวะผู้นำสูง แต่การดูประสิทธิภาพของผู้นำให้ดูจากผล (Results) ที่เกิดจากการปฏิบัติงาน
3. ผู้นำที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นกันได้ ดังนั้นผู้นำจึงต้องแสดงตัวอย่างหรือแบบอย่างที่ดี (Role model) แก่ผู้อื่น

4. การดูว่ามีภาวะผู้นำ (Leadership) หรือไม่ให้ดูที่ความรับผิดชอบ (Responsibility) เพราะฉะนั้นผู้นำที่มีความรับผิดชอบและมีประสิทธิภาพในการทำงานสูง จึงมีภาวะผู้นำมากกว่า ผู้นำที่ไม่ค่อยรับผิดชอบ และประสิทธิภาพในการทำงานต่ำ

อำไพ อุ่นศิริ (2557, หน้า 8) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้บริหารด้านมนุษยสัมพันธ์ ดังนี้ ลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น เช่น ยิ้มแย้มแจ่มใส จริงใจต่อเพื่อนร่วมงาน เป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงาน ใส่ใจในหน้าที่การงานของเพื่อนร่วมงาน รับฟังความคิดเห็นและแก้ปัญหาของเพื่อนร่วมงาน พุดคุยพบปะกับเพื่อนร่วมงานเป็นประจำ รู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา พุดจาสุภาพต่อทุกคน ยกย่องให้เกียรติผู้ร่วมงาน

สรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของผู้บริหาร สถานศึกษาเกี่ยวกับลักษณะที่แสดงออกถึงความเป็นกัลยาณมิตรกับผู้อื่น ปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาและชุมชน ติดต่อบริการงานกับบุคคลอื่น ไม่เห็นแก่ตัว ให้ความช่วยเหลือชุมชนทั้งในหน้าที่ราชการและส่วนตัว รับฟังความคิดเห็นและปัญหาของเพื่อนร่วมงาน จริงใจต่อเพื่อนร่วมงาน ยกย่องให้เกียรติผู้อื่น

ด้านความเป็นผู้นำ

ผู้นำนอกจากจะต้องมีคุณลักษณะและมีคุณสมบัติที่ดีแล้ว ผู้นำจะต้องมีทักษะของความเป็นผู้นำด้วย เพราะทักษะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการเป็นผู้นำ

ดังที่ Katz and Kahn (1978) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง อำนาจการนำที่เหนือกว่าผู้อื่น และอยู่เหนือกว่าการคล้อยตามที่เป็นไปตามกลไกด้วยทิศทางที่ถูกกำหนดไว้ประจำองค์การ

องค์ประกอบของทฤษฎีระบบตามหลักการของ Katz and Kahn (1978) องค์ประกอบของระบบ หมายถึง ส่วนสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่มีผลกระทบระหว่างองค์ประกอบส่วนย่อย ซึ่งองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่

1. ส่วนต่าง ๆ ของระบบจะอยู่ในสถานะที่เคลื่อนไหวได้ ต้นเหตุความเป็นมาของคุณลักษณะ ประการแรกนี้ คือ สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโลกนี้ ไม่ว่าจะเป็สิ่งที่อยู่ในธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้น แต่ละสิ่งต่างก็มีคุณสมบัติและความสามารถเฉพาะของมัน เมื่อมารวมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ กันนั้น แต่ละสิ่งที่จะช่วยทำกิจกรรมส่วนใดส่วนหนึ่ง ด้วยวิธีการเคลื่อนไหวและปฏิกิริยาออกมาเป็นไปตามคุณสมบัติและกำลังความสามารถของมัน

2. การเคลื่อนไหว หรือการแสดงออกส่วนต่าง ๆ จะมีปฏิกิริยากระทบต่อกันเสมอ เมื่อสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีลักษณะรวมตัวอยู่ด้วยกัน การเคลื่อนไหวหรือการแสดงออกของแต่ละส่วน จึงย่อมก่อให้เกิดปฏิกิริยากระทบและตอบโต้ซึ่งกันและกัน

3. ในระบบหนึ่ง ๆ จะประกอบด้วยระบบย่อยต่าง ๆ (Sub-system) และภายในระบบย่อยก็อาจจะประกอบด้วยระบบย่อยลงไปอีกได้

4. การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ณ ส่วนหนึ่งส่วนใดของระบบ ย่อมทำให้มีผลกระทบที่ต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่ (Chain of effect) และจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงส่วนอื่นของระบบด้วยความสมดุลจึงจะเกิดขึ้นได้ หรือในทำนองเดียวกันอาจกล่าวได้ว่า การเปลี่ยนแปลงของระบบย่อยอันใดอันหนึ่ง ย่อมสามารถทำให้กระทบกระเทือนถึงระบบที่ใหญ่กว่าได้ด้วยเช่นกัน

5. ทุกระบบจะต้องขอบเขต (Boundary) ถ้าไม่มีขอบเขตก็จะไม่สามารถรู้ได้ว่าระบบนั้นได้เริ่มต้นหรือสิ้นสุดที่ใด

นอกจากนี้แล้วผู้นำจะต้องมีทักษะ ดังนี้

1. ทักษะด้านเทคนิคการปฏิบัติงาน (Technical skill) เป็นความสามารถขั้นปฏิบัติงาน เฉพาะอย่าง que ผู้นำในระดับขั้นต้นจำเป็นต้องมี เพราะผู้นำระดับต้นต้องสามารถทำหน้าที่แนะนำงาน สอนงานหรือปฏิบัติเป็นตัวอย่างแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ ความสามารถชนิดนี้เกิดจากการฝึกหัดงาน การอบรมหรือการเรียนรู้จากประสบการณ์

2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human relation skill) เป็นความสามารถในการเข้าใจ ธรรมชาติของคน เข้าใจพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานและเหตุผลในการกระทำของบุคคลเหล่านั้น สามารถที่จะใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมแก่ผู้ร่วมงานเพื่อชักจูงให้เขาเหล่านั้นปฏิบัติตามอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่ผู้นำต้องการ ทักษะด้านนี้จำเป็นแก่ผู้นำทั้งสามระดับ

3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual skill) เป็นความสามารถในการมองเห็น ภาพรวมของกระบวนการทำงาน และความสัมพันธ์ขององค์การตอดจนสามารถในการคาดคะเน ผลของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในองค์กร เช่น ใครที่ได้รับผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในองค์กร ในทางใดและเมื่อใดผู้นำจะต้องสามารถวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กรได้ ผู้นำในระดับต้น ไม่ต้องมีทักษะชนิดนี้มากนัก แต่ผู้นำระดับกลางและระดับสูงจำเป็นต้องมีทักษะชนิดนี้ สำหรับการวางแผนและนโยบาย ผู้นำทั้งสามระดับจะมีสัดส่วนของทักษะทั้งสามประเภทแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ลักษณะงานของแต่ละระดับเป็นสิ่งที่กำหนดสัดส่วน กล่าวคือ ผู้นำระดับต้นจำเป็นต้องมีทักษะด้านเทคนิคการปฏิบัติงาน แต่ทักษะด้านความคิดรวบยอดไม่ต้องมีมากนักก็ได้ สำหรับผู้นำระดับกลางที่ดั้นจำเป็นต้องมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์มากที่สุด และผู้นำระดับสูงสุดต้องมีทักษะด้านความคิดรวบยอดมากที่สุด รองลงมา คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และทักษะด้านเทคนิคการปฏิบัติงาน

Halpin (1966, pp. 25-30) ได้ให้ความหมายว่า ผู้นำ คือ บุคคลที่มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งในห้าประการต่อไปนี้

1. บุคคลที่มีบทบาทหรืออิทธิพลต่อคนในหน่วยงานมากกว่าผู้อื่น
2. บุคคลที่มีบทบาทเหนือคนอื่น ๆ
3. บุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดที่ทำให้หน่วยงานดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้
4. บุคคลที่ได้รับการจัดเลือกจากผู้อื่นให้เป็นผู้นำ
5. บุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้นำในหน่วยงานหรือหัวหน้างานจากที่กล่าวมาแล้ว จึงสรุปได้ว่า

ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่เหนือบุคคลอื่นและอาจใช้อิทธิพลที่มีอยู่กำหนดให้บุคคลอื่นร่วมดำเนินการเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายตามที่องค์กรต้องการ

Fiedler (1967, p. 8) กล่าวว่า ผู้นำ คือ บุคคลในกลุ่มซึ่งได้รับมอบหมายหน้าที่จากกลุ่มให้ทำหน้าที่ประสานงาน ควบคุมการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกลุ่ม

Dejnozka (1983, p. 94) ให้นิยามผู้นำว่า หมายถึง บุคคลที่ถูกเลือกหรือได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้า หรือนำกลุ่ม มีอิทธิพลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ภายในกลุ่มเพื่อให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย

Knezewich (1984, pp. 16-18 อ้างถึงใน สมุทรา ชำนาญ, 2557, หน้า 53-54) ได้สรุปบทบาทสำคัญในการบริหารงานการศึกษาในภาวะผู้นำทางการศึกษาไว้ 17 บทบาท ดังนี้

1. เป็นผู้กำหนดทิศทางการทำงาน (Direction setter) เป็นผู้บริหารที่ดีต้องสามารถช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสามารถสื่อสารความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ขององค์กรให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้
2. เป็นผู้กระตุ้นความเป็นผู้นำ (Leader catalyst) มีความสามารถจูงใจกระตุ้นและสามารถสร้างอิทธิพลต่อบุคคลในองค์กร มีทักษะในกระบวนการกลุ่ม
3. เป็นนักวางแผน (Planner) มีความสามารถในการคาดการณ์ในอนาคตได้อย่างถูกต้อง สามารถเตรียมบุคลากรให้พร้อมในการรับมือภารกิจใหม่ได้อย่างเหมาะสม
4. เป็นผู้ตัดสินใจ (Decision-maker) มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการตัดสินใจและมีความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีคุณภาพ
5. เป็นผู้จัดการโครงการ (Organizer) มีความสามารถในการออกแบบงาน และกำหนดโครงสร้างองค์กรขึ้นใหม่ มีความเข้าใจเกี่ยวกับพลวัตรขององค์กรและพฤติกรรมขององค์กรอย่างลึกซึ้ง
6. เป็นผู้จัดการการเปลี่ยนแปลง (Change manager) ผู้นำต้องการเปลี่ยนแปลงมาสู่องค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในองค์กร ต้องมีความสามารถที่จะกำหนดวัตถุประสงค์ของการเปลี่ยนแปลงในองค์กรและทราบว่าควรมีการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ใด

7. เป็นผู้ประสาน (Coordinator) เป็นความเข้าใจรูปแบบของปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์
เครือข่ายของการสื่อสาร เข้าใจวิธีการนิเทศงาน ระบบการรายงาน เป็นต้น
8. เป็นผู้สื่อสาร (Communicator) มีความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน
การใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อการสื่อสาร และมีความสามารถในการประชาสัมพันธ์
9. เป็นผู้บริหารความขัดแย้ง (Conflict manager) ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่ไม่สามารถ
หลีกเลี่ยงได้ในองค์กร ผู้บริหารในฐานะผู้นำจึงต้องทำความเข้าใจสาเหตุของความขัดแย้ง วิธีการ
บริหารความขัดแย้ง มีความสามารถในการต่อรอง ใกล้เคียง จัดการความขัดแย้งและแก้ไขปัญหา
ความขัดแย้ง
10. เป็นผู้แก้ไขปัญหา (Problem manager) เนื่องจากปัญหาบางอย่างไม่ลงเอยด้วย
ความขัดแย้ง ปัญหาจึงมีความหมายที่กว้างขวางมากกว่าความขัดแย้ง ผู้บริหารในฐานะผู้นำจึงควรมี
ความสามารถในการวินิจฉัยปัญหาและแก้ไขปัญหาให้หมดไป
11. เป็นผู้จัดระบบ (System manager) ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์
ระบบและกระบวนการที่เกี่ยวข้องในการนำขององค์กร ได้อย่างเหมาะสม
12. เป็นผู้บริหารการเรียนการสอน (Instructional manager) มีความเข้าใจในระบบ
การเรียนการสอนพัฒนาการของมนุษย์ ทฤษฎีการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร ตลอดจน
เทคโนโลยีทางการศึกษา
13. เป็นนักบริหารงานบุคคล (Personal manager) มีความสามารถในการคัดเลือกสรรหา
บุคลากร การประเมินผลงาน การสร้างขวัญกำลังใจ การเจรจาต่อรอง การเป็นผู้นำ
14. เป็นนักบริหารทรัพยากร (Resource manager) มีความสามารถในด้านการเงิน
งบประมาณ การบริหารพัสดุ การสรรหางบประมาณสนับสนุนจากภายนอกหน่วยงาน ตลอดจน
การควบคุม กำกับให้การจัดการด้านการเงิน การงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
15. เป็นนักประเมินผล (Appraiser) มีความสามารถในการประเมินความต้องการ
ประเมินระบบ วิธีการทางสถิติและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
16. เป็นนักประชาสัมพันธ์ (Public relater) มีทักษะในการสื่อความหมาย การสร้าง
ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร เข้าใจความเป็นพลวัตรขององค์กร รู้จักและเข้าใจวิธีการเผยแพร่
ข่าวสารด้วยสื่อและวิธีการต่าง ๆ
17. เป็นประธานในพิธีการ (Ceremonial head) เป็นบทบาทที่จำเป็นอย่างหนึ่งของ
การเป็นผู้บริหารที่จำเป็นต้องแสดงบทบาทต่าง ๆ ในฐานะของผู้นำในองค์กร

มันทรา ธรรมบุศย์ (2550, หน้า 13-14) ได้กล่าวถึงการเป็นผู้นำที่ดี ที่มีประสิทธิภาพ จะต้องรู้ 4 เรื่อง คือ

1. การเป็นผู้นำ (Leader) หมายถึง การมีผู้ตาม (Followers) หากไม่มีผู้ตาม ถึงแม้จะเป็นผู้บริหารก็ไม่อาจเรียกตนเองว่าผู้นำได้
2. ผู้นำที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง บุคคลที่สามารถจูงใจให้ผู้ตามกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง (Do the right things) เพราะฉะนั้นผู้บริหารที่มีคะแนนนิยมสูง หรือมีค่านิยมชมชอบมาก จึงไม่ได้หมายถึง มีภาวะผู้นำสูง แต่การดูประสิทธิภาพของผู้นำให้ดูจากผล (Results) ที่เกิดจากการปฏิบัติงาน
3. ผู้นำที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นกันได้ ดังนั้นผู้นำจึงต้องแสดงตัวอย่าง หรือแบบอย่างที่ดี (Role model) แก่ผู้อื่น
4. การดูว่ามีภาวะผู้นำ (Leadership) หรือไม่ให้ดูที่ความรับผิดชอบ (Responsibility) เพราะฉะนั้นผู้นำที่มีความรับผิดชอบและมีประสิทธิภาพในการทำงานสูง จึงมีภาวะผู้นำมากกว่า ผู้นำที่ไม่ค่อยรับผิดชอบ และประสิทธิภาพในการทำงานต่ำ

ณัฐยาภรณ์ เล็กสิงห์โต (2554, หน้า 26) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนที่ควรปฏิบัติมีดังต่อไปนี้ คือ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความสามารถในการตัดสินใจ โดยใช้ข้อมูล มีความสามารถในการจูงใจเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง มีความเฉลียวฉลาด ไหวพริบดี สามารถกระตุ้นให้บุคลากรร่วมมือกันทำงาน เป็นตัวแทนที่ดีของผู้ได้บังคับบัญชา มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ การมอบหมายให้ผู้ร่วมงานตามความเหมาะสม สร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการพูด มีสภาพเศรษฐกิจและสังคม

สรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการใช้ศาสตร์และศิลป์สร้างแรงจูงใจให้ผู้บังคับปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการสร้างพัฒนาทีมงานเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ติดตามงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ควบคุม กำกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ รู้จักชื่นชมผู้ร่วมงานในโอกาสต่าง ๆ มีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน ชุมชน และองค์กรอื่น รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดี

ด้านความรู้ความสามารถ

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ในการบริหารอย่างเหมาะสมแก่การปฏิบัติงาน ในหน้าที่ มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรและพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอน มีความรู้ ความเข้าใจงานบริหารสถานศึกษา กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ แบบแผน ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ แผนและ โครงการ กระบวนการกลุ่มและการติดต่อสื่อความหมาย ตลอดจนความสามารถในการจัดการ

มีความรู้ความเข้าใจหลักการบริหารงานบุคคล และสามารถปกครอง บังคับบัญชา สามารถ เสริมสร้างความร่วมมือ ร่วมใจ ภายในสถานศึกษาและระหว่างสถานศึกษากับองค์กรอื่น ๆ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา แผนงานของกระทรวงเจ้าสังกัด นอกจากนั้นจะต้องมีความสามารถในการตัดสินใจและขจัดความขัดแย้งได้ดีมากเป็นพิเศษ มีความรู้ความเข้าใจแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม นโยบายรัฐบาลและปัญหาการเมืองของประเทศ

อำไพ อุณศิริ (2557, หน้า 52) กล่าวว่า ความรู้ความสามารถ คือ มีความรอบรู้ในบทบาท และหน้าที่ สร้างความมั่นใจให้กับผู้ร่วมงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความก้าวหน้าทันต่อ การเปลี่ยนแปลงต่อเหตุการณ์เสมอ มีการบริหารที่เชี่ยวชาญและสามารถแก้ปัญหา พร้อมทั้งสร้าง บรรยากาศที่ดีในการทำงานขององค์กร รับฟังปัญหาและความคิดเห็นของผู้อื่น มีทักษะในด้าน การใช้ภาษาสื่อสารและมีความสามารถในการพัฒนา

สุนทนา สุขเอียด (2546, หน้า 32 อ้างถึงใน ชญาดา มั่นศรี, 2557 หน้า 40) กล่าวว่า การรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางการบริหารของผู้บริหาร ดังนี้ 1) มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ 2) มีความก้าวหน้าทันเหตุการณ์อยู่เสมอ 3) มีวิธีการบริหารที่ชาญฉลาด 4) มีความสามารถในการแก้ปัญหา 5) มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศของการทำงานที่ดี 6) มีการรู้จักฟังและเลือกเอาความคิดเห็นที่ดี 7) มีความรอบรู้ในบทบาทหน้าที่ 8) มีความสามารถ สร้างความมั่นใจให้กับผู้ร่วมงานได้ดี 9) มีทักษะในด้านการใช้ภาษาสื่อสาร และ 10) มีความสามารถ ในการพัฒนาปรับปรุงคน

วราภรณ์ ดำรงวัฒนกุล (2550, หน้า 20) ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความสามารถ ในการบริหารงานในสถานศึกษาอย่างเหมาะสมแก่การปฏิบัติงาน ทั้งการบริหารงานวิชาการ งานทั่วไปให้มีความคล่องตัว สามารถควบคุมแนะนำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานดังกล่าวได้ อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ต้องมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์แผนงาน โครงการ กระบวนการกลุ่ม การติดต่อ สื่อความหมาย ตลอดจนความสามารถในการจัดการ มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ในการบริหารบุคคล สามารถปกครอง บังคับบัญชา เสริมสร้างความร่วมมือภายในสถานศึกษา และระหว่างสถานศึกษาอื่น นอกจากนั้นต้องมีความสามารถในการตัดสินใจ การขจัดข้อขัดแย้งได้

กมล สุกประเสริฐ (2550, หน้า 39) ได้กล่าวถึงผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพในการปรับปรุง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ของการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียนกับการสอนที่มีคุณภาพ
2. แหล่งข้อมูลข่าวสาร กลยุทธ์ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

3. กระบวนการวางแผนปรับปรุงสถานศึกษา
4. มาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานช่วงชั้น เป้าหมายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
5. คู่มือหลักสูตรระดับเขตพื้นที่การศึกษา
6. กลยุทธ์ของการประเมินและประเมินผล
7. กลยุทธ์สำหรับครูอาจารย์ประจำชั้นในการติดตามความรู้ความเข้าใจ ตลอดจน

ความก้าวหน้าของนักเรียน

8. การปฏิบัติงานที่ดีที่สุดบนฐานของการวิจัย
9. หลักการสอนในมิติต่าง ๆ รั้งสรรค์นิยมและพหุปัญญา
10. การแก้ปัญหาาร่วมกันและสร้างข้อยุติ
11. มาตรฐานของการพัฒนาครูอาจารย์
12. การคิดอย่างเป็นระบบ
13. กระบวนการเปลี่ยนแปลงสำหรับระบบ องค์การ และปัจเจกบุคคล
14. กลยุทธ์การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
15. เทคโนโลยีในฐานะเครื่องมือในการจัดการและวิเคราะห์ข้อมูล พร้อมด้วยการติดตาม

ความก้าวหน้าของนักเรียนความรู้เกี่ยวกับงานจะมีความสัมพันธ์กับการกำกับ ดูแล ควบคุม และติดตามงาน ผู้บริหารจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับงานเพื่อการป้องกัน แก้ไขปัญหา และการจัดการในเรื่องต่าง ๆ เช่น การจัดองค์กร การกำหนดนโยบาย การตรวจสอบ ติดตาม และการมอบหมายงาน ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงาน

ทักษะความสามารถเป็นความชำนาญในการคิดและปฏิบัติ เป็นความสามารถในการทำงานอย่างคล่องแคล่ว ผู้บริหารที่มีทักษะความสามารถในการบริหารงานจะช่วยให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ สูดาวรรณ เต็มเปี่ยม (2553, หน้า 25) อธิบายว่าคุณลักษณะความรู้ความสามารถของผู้บริหาร ดังนี้ คือ มีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความก้าวหน้าทันต่อเหตุการณ์เสมอ มีวิธีการบริหารที่ชาญฉลาด มีความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี รู้จักฟังและเลือกเอาความคิดเห็นที่ดี มีความรอบรู้ในบทบาทและหน้าที่ มีความสามารถสร้างความมั่นใจให้กับผู้ร่วมงานได้ มีทักษะในการใช้ภาษาสื่อสาร มีความสามารถในการพัฒนา

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ทักษะความรู้ความสามารถของผู้บริหารนั้น หมายถึง ผู้บริหารมีนโยบายและวัตถุประสงค์ เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ ความสามารถในการใช้เหตุผล สามารถจับคู่ผลการทำงานอย่างเหมาะสม สามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน เป็นประชาธิปไตย มีความมุ่งมั่นในผลสำเร็จของงาน สามารถแก้ปัญหาในโรงเรียน สามารถจัดหาและสนับสนุนการเรียนการสอน นำความรู้มาใช้ให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จ

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

1. เพศ

ตัวแปรด้านเพศนั้นมีผู้ศึกษาและทำการวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าเพศทำให้คนมีความคิดเห็นในคุณลักษณะของบุคคลแตกต่างกันไป ทั้งนี้เพราะมุมมอง ทักษะคิดและความสนใจระหว่างเพศหญิงและเพศชายไม่เหมือนกัน เนื่องจากวัฒนธรรมสังคมต่างกัน ดังที่ Daniel (1989, p. 661 อ้างถึงใน สุขมนต์ จรรย์เลิศ, 2552) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร และการศึกษาความรู้สึกพึงพอใจในการทำงาน พบว่า ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำแหน่งงาน อำนาจการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมตัดสินใจ มีผลกระทบต่อความรู้สึกพึงพอใจของเพศชายมากกว่าเพศหญิง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุขมนต์ จรรย์เลิศ (2552, หน้า 64) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูในอำเภอโคกสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสุนันท์ สักดิ์ชัยสมบูรณ์ (2556, หน้า 106) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ ในภาพรวมครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของฮานันย์ นาวิณพัฒนรัตน์ (2554) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1, 2 และ 3 ที่มีปัจจัยเพศแตกต่างกัน มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว เพศเป็นตัวแปรที่น่าสนใจและตัวแปรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการที่จะบ่งชี้คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาได้ ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

2. ประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การสอนของครูเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ เป็นเรื่องบ่งชี้ปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพราะประสบการณ์ของครูมากน้อยต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต่างกัน ซึ่งประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกันจะมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานต่างกัน ดังที่ ชนิตา ยินดีสุข (2550) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครู ในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครู ในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูที่มีประสิทธิภาพในการสอนมากมีความคิดเห็น ต่อทักษะการบริหารมากกว่าข้าราชการครูที่มีประสิทธิภาพในการทำงานน้อย สอดคล้องกับ งานวิจัยสุนันทา พ่วงทอง (2554) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในทรรณะของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดภูเก็ต พบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้าน ภาวะผู้นำ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อจำแนกตามประสิทธิภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภมนต์ จรรย์เลิศ (2552, หน้า 64) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครูในอำเภอโคกสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2 จำแนกตามประสิทธิภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพที่มีต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะประสิทธิภาพของครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัจจัย ต่าง ๆ และเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ประสิทธิภาพของผู้ที่ทำงานในสถานศึกษาแห่งนั้น เป็นเวลานาน ทำให้มองเห็นพฤติกรรมของผู้บริหารได้อย่างถ่องแท้มากกว่าผู้ที่มีประสิทธิภาพ ในการทำงานน้อยกว่า ดังนั้น ประสิทธิภาพจึงเป็นตัวแปรที่น่าสนใจในการศึกษาครั้งนี้

3. ขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ และเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ทัศนคติต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนต่างกัน เนื่องจาก ขนาดขององค์กรขึ้นอยู่กับโครงสร้างขององค์กรและสายการบังคับบัญชา คนที่ปฏิบัติงานอยู่ใน องค์กรขนาดเล็กจะมีความพึงพอใจการปฏิบัติงานมากกว่าคนที่อยู่ในองค์กรขนาดใหญ่ โรงเรียน ขนาดเล็กครูมีโอกาสรู้จักกันปฏิบัติงานคุ้นเคยกันได้ง่ายกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ทำให้มีความรู้สึก ว่าเป็นกันเอง และร่วมมือช่วยเหลือกัน ขวัญในการปฏิบัติงานดี ทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจ ในการปฏิบัติงาน ดังที่ เศษฐา แสงรัตน์ (2553, หน้า 105) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหาร โรงเรียนมีอาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้อง กับงานวิจัยของสามารถ ฟองศิริ (2558, หน้า 92) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามขนาด สถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสุนันท์ ศักดิ์ชัยสมบูรณ์ (2556, หน้า 106) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตาม

ความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวม ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่ขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ว่า ขนาดสถานศึกษามีผลต่อทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะขนาดสถานศึกษาเป็นองค์การที่มีความเกี่ยวข้อง กับการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กจะมี ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากกว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ เนื่องจาก ครูในสถานศึกษาขนาดเล็กมีโอกาสรู้จัก และปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหาร ได้มากกว่าสถานศึกษา ขนาดใหญ่ ทำให้สามารถเห็นพฤติกรรมและทัศนะต่อผู้บริหารแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่ ดังนั้น ขนาดสถานศึกษาจึงเป็นตัวแปรที่น่าสนใจในการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วันชัย สุตรีศาสตร์ (2552) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านความสามารถในการบริหาร ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาด โรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศุภมนต์ จรณะเลิศ (2552) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตาม ความคิดเห็นของครูในเขตอำเภอโคกสูง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ 2) ด้านความรับผิดชอบ 3) ด้านการตัดสินใจ 4) ด้านการติดต่อสื่อสาร และ 5) ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และยังมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ เกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารควรปฏิบัติตนให้เป็น แบบอย่างต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ในด้านความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้อง

พรสวรรค์ สุรพรสถิตกุล (2553) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานครูสภาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 1 จำนวน 324 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานครูสภา 12 ด้าน โดยมีตัวเลือกแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานครูสภาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของเขต 1 ทั้งหมด 12 เกณฑ์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ด้านการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นกับการพัฒนาบุคลากร ผู้เรียนและชุมชน ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และด้านการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

สุดาวรรณ เต็มเปี่ยม (2553) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม 3) ด้านความรู้ความสามารถ 4) ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 5) ด้านความเป็นผู้นำ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และยังมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร 1) ด้านบุคลิกภาพ ผู้บริหารควรมีความกล้าในการตัดสินใจ ใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ รักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง มีสุขภาพจิตดี มีความสุภาพอ่อนโยนกับทุกคน และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง 2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารควรมีความประหยัดอดออม มีความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงาน ละเว้นจากอบายมุข ทั้งปวง มองโลกในแง่ดี ยึดปฏิบัติตามหลักศีล 5 ซึ่งเป็นพื้นฐานของชีวิต และมีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม 3) ด้านความรู้ความสามารถ ผู้บริหารควรมีความสามารถในการติดตามผลงานของผู้ร่วมงาน กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานเกิดความมั่นใจในการทำงาน แก้ปัญหาภายในของสถานศึกษา สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน และมีความสามารถในการจัดหาและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารควรพูดคุย พบปะกับผู้ร่วมงานเป็นประจำ ยกย่องให้เกียรติ ใส่ใจเรื่องของหน้าที่การงาน รับฟังความคิดเห็นและปัญหาของผู้ร่วมงาน ยิ้มแย้มแจ่มใส และรู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา และ 5) ด้านความเป็นผู้นำผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง สร้างทีมงาน สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อผู้ร่วมงาน ชุมชน องค์กร สามารถควบคุม กำกับผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงาน และรู้จักชื่นชมผู้ร่วมงานในโอกาสที่เหมาะสม

เชษฐา แสงรัตน์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนมีออซิฟ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ระดับมาก 5 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ด้านวิชาชีพ รองลงมา คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านภาวะผู้นำ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีระดับความคิดเห็นต่ำสุด คือ ด้านทักษะ การบริหาร ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนมีออซิฟ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านภาวะผู้นำ ด้านวิชาชีพ และด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรทิวา เพชรชม (2554) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของ ข้าราชการครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สหวิทยเขตหนองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ บุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรู้ ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมจริยธรรม เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สหวิทยเขตหนองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

สมชาย พะโยม (2554) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบเรื่อง คุณลักษณะ ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและ รายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

พัชรารัตน์ จิวชาน (2554) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาตามทัศนะของครูอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) ด้านความรู้ความสามารถ 4) ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 5) ด้านความเป็น ผู้นำ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ และยังมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปประยุกต์ใช้เกี่ยวกับ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร 1) ด้านบุคลิกภาพ ผู้บริหารควรกระตือรือร้นในการทำงาน และสุขุมรอบคอบในการปฏิบัติงาน 2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารควรเมตตากรุณาต่อเพื่อนร่วมงาน การบริหารงานอย่างมีคุณธรรม และยุติธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน โดยการจัดให้มีการเข้าวัด ฟังปฏิบัติสมาธิอบรมจิตใจ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง 3) ด้านความรู้ความสามารถ ผู้บริหารควรมีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้ร่วมงาน และมีนโยบายเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน โดยการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องใหม่ ๆ ให้ครูในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่อง 4) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารควรยกย่องให้เกียรติผู้ร่วมงาน พุดคุย พบปะกับเพื่อนร่วมงานเป็นประจำ และรู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา โดยการจัดกิจกรรมนันทนาการ ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูในโรงเรียน เพื่อสร้างความคุ้นเคย และละลายพฤติกรรม ที่ไม่พึงประสงค์ และ 5) ด้านความเป็นผู้นำ ผู้บริหารควรควบคุมอารมณ์ของตน มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงาน ชุมชน องค์กร และเป็นที่รักและนับถือของผู้ใต้บังคับบัญชา โดยสร้างความสัมพันธ์อันดี กับครูและชุมชนให้มากขึ้น

สุนันทา พ่วงทอง (2554) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในทรรศนะของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดภูเก็ต พบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านภาวะผู้นำ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ณัฐยาภรณ์ เล็กสิงห์โต (2554) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ ตามการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรม ด้านความเป็นผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ ความสามารถและด้านเทคนิคการประชุม ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่พึงประสงค์ตามการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านเทคนิคการประชุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุภาวดี ภาโสสม (2554) ได้ศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตาม ความคิดเห็นของข้าราชการครูในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาจันบุรี เขต 2 จำตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นิชาภัทร ประทุมทอง (2559) ได้ศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
สถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูบ่อทอง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน
วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปได้ว่า ประสบการณ์มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียน ทั้งนี้เพราะประสบการณ์ของครุมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ และเป็นเครื่องบ่งชี้ถึง
ปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้ที่ปฏิบัติงานเป็นเวลานาน ทำให้มองเห็นพฤติกรรมของผู้บริหารได้อย่างทอ่งแท้
มากกว่า ดังนั้น ประสบการณ์จึงเป็นตัวแปรที่น่าสนใจในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยต่างประเทศ

มีผลการวิจัยของต่างประเทศที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

Rice (1991, p. 378) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมของอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียน
ประถมศึกษา ตามทัศนะของอาจารย์ใหญ่และครู โรงเรียนประถมศึกษา เขตแม่น้ำซาวานาห์
ตอนกลาง รัฐจอร์เจีย พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างทัศนะของ
อาจารย์ใหญ่และครู โรงเรียนประถมศึกษาที่มีพฤติกรรมผู้นำของอาจารย์ใหญ่ ในด้านความสามารถ
ในการโน้มน้าวจิตใจคน การมีวิจารณ์ญาณ การเน้นที่ผลงาน และความสามารถในการบูรณาการ

Eakin (1997) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้นำที่เห็นได้ชัดเจนของผู้บริหารในสถานศึกษา
St. Louis พบว่า คุณลักษณะของผู้นำที่จำเป็นต้องมีทำให้ประสบผลสำเร็จ คือ ความรับผิดชอบ
ความเฉลียวฉลาดมีไหวพริบเฉียบแหลม มีความยืดหยุ่นในหน้าที่ มีความเข้าใจในระบบครอบครัว
ของผู้ร่วมงานแต่ละคน

Taff (1998) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทพฤติกรรมของผู้บริหารและความสำเร็จของสถานศึกษา
โดยศึกษาเพื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา จากครู 536 คน
ใน 25 โรงเรียน เป็นครูที่สอนเต็มเวลาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของรัฐอลาบายามาสหรัฐอเมริกา
พบว่า บทบาทพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีผลต่อการประสบความสำเร็จของ สถานศึกษา

Nuebert (1998) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะทั่วไปของผู้นำที่เห็นได้ชัดในการทำงานเป็นกลุ่ม
พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำในการทำงานเป็นกลุ่มนั้น ผู้นำต้องมีความสัมพันธ์กับบุคคล
ในกลุ่มอื่น ๆ เป็นที่ยอมรับของสมาชิกในกลุ่ม มีความสุขุมรอบคอบ ซื่อตรงต่อหน้าที่เป็นที่ปรึกษา

ที่ดี ขอมรับในความรู้ ความสามารถของคนอื่น สามารถประสานงานได้ดี และรู้จักข้อบกพร่องของตนเองแล้วพัฒนาให้ดีขึ้น

McCarty (1998) ได้วิจัยเรื่อง การเป็นผู้นำของผู้หญิง การแก้ไขของอาชีพทางการศึกษา สำหรับผู้นำในทางที่ดีขึ้น พบว่า บุคลิกลักษณะผู้นำมีส่วนสำคัญต่ออาชีพทางการศึกษา ผู้หญิงเป็นผู้นำที่มีความอ่อนโยน โอนอ่อนผ่อนตามและให้ความร่วมมือกับผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในองค์กร ผู้หญิงเป็นผู้นำที่เป็นศูนย์กลางการเปลี่ยนแปลง เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงของทีมงานในองค์กร เป็นศูนย์กลางของกระบวนการตัดสินใจเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและผู้ร่วมงาน ผู้หญิงเป็นผู้นำที่มีมนุษยสัมพันธ์ และการสื่อสารที่ดี มีความคิดกว้างไกลในอนาคต คาดว่าตำแหน่งความเป็นผู้นำหญิงจะประสบความสำเร็จมากขึ้น

Woods (1998) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือจุดเด่นของความเป็นผู้นำ โดยการสำรวจ สังเกต บันทึกข้อมูล สัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า ลักษณะสำคัญของผู้นำของอาจารย์ คือ ต้องมีพลังแข็งแรง ปรับตัวได้ ต้องคอยกำกับ ติดตามกิจกรรมต่าง ๆ ปรับปรุงและพัฒนาทรัพยากรให้ดีขึ้น ต้องคอยส่งเสริม สนับสนุนครู จัดหาเงินทุนและสรรหาผลประโยชน์ที่จะช่วยสนับสนุนบุคคลอื่น ๆ เป็นจุดศูนย์กลางของการวางแผน มีความรับผิดชอบ มีความสามารถในทางวิชาการ บริหารให้เกิดความสัมพันธ์ในสถานศึกษา โดยเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาให้คำปรึกษาครูและผู้ร่วมงาน ผู้ปกครองนักเรียน จัดการทำให้เกิดแผนการสอนและการดำเนินการต่าง ๆ

Stueber (2000) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบของความเป็นผู้นำประวัตติการงานและคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนศึกษาคุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ การเป็นผู้นำที่ชอบบริการผู้อื่น และเป็นผู้นำที่มีน้ำใจกับคนอื่น โดยการศึกษากับผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 23 คน จากผู้บริหารทั้งหมด 71 คน พบว่า ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะไม่มีรูปแบบความเป็นผู้นำที่สอดคล้องกัน แต่ส่วนมากจะรู้จักใช้รูปแบบผู้นำที่เข้มแข็งมากที่สุด แต่สามารถเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบผู้นำแบบอื่น ๆ ด้วย และจากการได้ประเมินผลการรับรู้ตนเอง และการรับรู้ของผู้อื่น พบว่า ผู้บริหารประเมินความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ทั้ง 5 ประการ อยู่ในระดับสูง และประเมินด้านความปรารถนาในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน และการเป็นแบบอย่างให้กับบุคลากรของสถานศึกษาอยู่ในระดับสูงสุด และจากการประเมินตนเอง

Edmonson (1953, pp. 49-81 อ้างถึงใน พัชราภรณ์ จิวชาน, 2554) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารควรมี ดังนี้ มองการณ์ไกล มีความสามารถในการบริหาร มีความเป็นนักวิชาการ มีความรู้ในวิชาชีพ มีความสามารถในการบริหาร มีความเป็นนักวิชาการ มีความรู้ในวิชาชีพ มีความสามารถในการกระตุ้นบุคคลอื่นให้ทำตาม

กล่าวโดยสรุปจากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศและต่างประเทศ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ด้วยการร่วมดำเนินการกับบุคคลอื่น ทั้งภายในสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ การเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีคุณลักษณะที่สามารถทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานของบุคลากร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม 3) ด้านความรู้ความสามารถ 4) ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 5) ด้านภาวะผู้นำ ซึ่งอาจเป็นคำตอบและแนวทางให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่ดี ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารการประพฤติปฏิบัติตนของผู้บริหารสถานศึกษา อันจะนำไปสู่การสร้างความสำเร็จอันดี ระหว่างครูผู้สอน ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ กับผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้เกิดสัมฤทธิ์ผลต่อไปในอนาคต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ครูในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 210 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ครูในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2558 ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 136 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้สถานศึกษาเป็นเกณฑ์ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามสถานศึกษา

ขนาดของสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนบ้านช่องกะพืด	23	15
โรงเรียนวัดแก่งหางแมว	12	8
โรงเรียนบ้านโป่งวัว	5	3
โรงเรียนบ้านหนองบัวทอง	5	3
โรงเรียนบ้านโคกวัด	12	8
โรงเรียนวัดขุนช่อง	34	22
โรงเรียนวัดเขาวงกต	7	4
โรงเรียนบ้านหนองเจ๊กสร้อย	14	9
โรงเรียนบ้านเนินจำปา	31	20
โรงเรียนบ้านวังอีแอ่น	17	11
โรงเรียนบ้านบ่อไฟไหม้	8	5
โรงเรียนบ้านครองครก	13	9
โรงเรียนบ้านวังไม้แดง	18	12
โรงเรียนบ้านชอยสอง	7	4
โรงเรียนบ้านประแกต	4	3
รวม	210	136

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยสอบถามเกี่ยวกับเพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู

โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยแบ่งคุณลักษณะออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรู้ความสามารถ จำนวน 34 ข้อ ได้แก่

ด้านคุณธรรมจริยธรรม	จำนวน 7 ข้อ
ด้านบุคลิกภาพ	จำนวน 7 ข้อ
ด้านมนุษยสัมพันธ์	จำนวน 7 ข้อ
ด้านความเป็นผู้นำ	จำนวน 5 ข้อ
ด้านความรู้ความสามารถ	จำนวน 8 ข้อ

มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับของ Likert (1961)

5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำเนื้อหามาวิเคราะห์แนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวิจัยทางการศึกษา และนำแนวทางไปใช้สร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบเสนอแนะ แก้ไขปรับปรุง

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ไปตรวจความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน แล้วนำมาปรับปรุงโดยนำไปหาค่า IOC (Index of item-objective congruence) ค่าที่ใช้ได้ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป ได้ค่า IOC = 1.00 ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถามมีรายนาม ดังนี้

4.1 ดร.สมุทพร ชำนาญ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

4.2 ดร.สุกิจ โปธิ์ศิริกุล อาจารย์พิเศษภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

4.3 ดร.สมชาย อรุณรัชฎญา รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จันทบุรี เขต 1 และอาจารย์พิเศษภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องมาใช้เป็นแบบสอบถามแล้วนำมา

เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ เพื่อแก้ไขพิจารณาแก้ไขเป็นครั้งสุดท้าย

5. การทดสอบหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try-out) ใช้กับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบ Pearson (Item-total correlation) โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป โดยค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .32-.86

5.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) มาทำการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ Cronbach (1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือถึงผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. จัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 136 ฉบับ ไปยังครูซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตามโรงเรียนต่าง ๆ ในอำเภอแก่งหางแมว และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. รับแบบสอบถามคืนจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 136 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการนำแบบสอบถามที่ทำการตอบแล้วมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

1. เมื่อได้แบบสอบถามคืนมา จำนวน 136 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์สถานภาพของครู ได้แก่ เพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
2. นำแบบสอบถามที่ทำการตอบแล้วมาวิเคราะห์ระดับความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ใน 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรู้ความสามารถ วิเคราะห์เป็นรายด้านและโดยรวมโดยคำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลแล้วแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2556, หน้า 121) ดังนี้

- 4.51-5.00 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์มาก
- 2.51-3.50 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าสถิติร้อยละ
2. วิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน สถิติที่ใช้คือการทดสอบค่าที (t -test)
4. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการ Scheffe'

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบที (t -test)
F	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบเอฟ (F -test)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลรวมของความเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละตัวยกกำลังสอง
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน (Mean squares)
p	แทน	ความน่าจะเป็น (Probability)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษาโดยนำมาแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าสถิติร้อยละ ดังตารางที่ 2

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การศึกษาระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา สถิติที่ใช้ คือ คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t -test)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา สถิติที่ใช้ คือ ใช้การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	43	31.60
2. หญิง	93	68.40
รวม	136	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
1. ต่ำกว่า 10 ปี	69	50.70
2. มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	67	49.30
รวม	136	100.00
ขนาดของสถานศึกษา		
1. ขนาดเล็ก	48	35.29
2. ขนาดกลาง	31	22.80
3. ขนาดใหญ่	57	41.91
รวม	136	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 68.40 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 31.60 และเมื่อพิจารณาถึงประสบการณ์การทำงานส่วนมากมีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 50.70 ประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 49.30 และเมื่อพิจารณาถึงขนาดโรงเรียน พบว่าส่วนมากอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 41.49 โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30 และขนาดกลาง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 22.80

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การศึกษาระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ดังปรากฏในตารางที่ 3-8

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	<i>n</i> = 136		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.79	0.64	มาก	5
2. ด้านแบบบุคลิกภาพ	4.17	0.59	มาก	3
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.95	0.74	มาก	4
4. ด้านความเป็นผู้นำ	4.52	0.46	มากที่สุด	2
5. ด้านความรู้ความสามารถ	4.68	0.38	มากที่สุด	1
รวม	4.52	0.47	มากที่สุด	

จากตารางที่ 3 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามลำดับ

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ด้านคุณธรรมจริยธรรม	<i>n</i> = 136		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความเสียสละมีความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว	4.61	0.53	มากที่สุด	3
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีความประหยัดมัธยัสถ์ในการใช้จ่าย	4.34	0.73	มาก	6
3. ผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา	4.38	0.80	มาก	5
4. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสามัคคีกันในกลุ่มคณะ	4.68	0.57	มากที่สุด	2
5. ผู้บริหารสถานศึกษามีความตั้งใจในการพัฒนาสถานศึกษา	4.61	0.77	มากที่สุด	4
6. ผู้บริหารสถานศึกษาเมตตากรุณาต่อเพื่อนร่วมงาน	4.76	0.51	มากที่สุด	1
7. ผู้บริหารสถานศึกษามีความยุติธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน ไม่ใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการปกครองบุคลากร	2.97	1.12	ปานกลาง	7
รวม	3.79	0.64	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเมตตากรุณาต่อเพื่อนร่วมงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสามัคคีกันในกลุ่มคณะ ผู้บริหารสถานศึกษามีความเสียสละมีความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความยุติธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน ไม่ใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการปกครองบุคลากร

ตารางที่ 5 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านบุคลิกภาพ

ด้านบุคลิกภาพ	<i>n</i> = 136		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการแต่งกายสะอาด สุภาพ เรียบร้อย	4.25	0.84	มาก	6
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีอารมณ์ ยิ้มแย้ม แจ่มใส	4.27	0.76	มาก	5
3. ผู้บริหารมีท่าทางสง่าผ่าเผย	4.38	0.80	มาก	4
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์	4.61	0.69	มากที่สุด	2
5. ผู้บริหารเป็นคนมองโลกในแง่ดี	4.55	0.82	มากที่สุด	3
6. ผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อมั่นในตนเอง	4.63	0.69	มากที่สุด	1
7. ผู้บริหารสถานศึกษามีความกระตือรือร้น ในการทำงาน	4.09	1.01	มาก	7
รวม	4.17	0.59	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็น
ของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
ด้านบุคลิกภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายชื่อมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด
เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อมั่น
ในตนเอง รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ ผู้บริหารเป็นคน
มองโลกในแง่ดี ชื่อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความกระตือรือร้น
ในการทำงาน

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านมนุษยสัมพันธ์

ด้านมนุษยสัมพันธ์	<i>n</i> = 136		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นและปัญหา ของผู้ร่วมงาน	4.29	0.78	มาก	6
2. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความร่วมมือกับชุมชน ในกิจกรรมต่าง ๆ	4.38	0.80	มาก	4
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นมิตรและเป็นกันเอง ต่อผู้ร่วมงานและชุมชน	4.62	0.75	มากที่สุด	1
4. ผู้บริหารสถานศึกษาปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและ บริบทสภาพแวดล้อม	4.61	0.77	มากที่สุด	3
5. ผู้บริหารสถานศึกษามีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน	4.30	1.09	มาก	5
6. ผู้บริหารสถานศึกษาติดต่อประสานงานกับผู้อื่น ด้วยวาจาสุภาพ	4.62	0.88	มากที่สุด	2
7. ผู้บริหารสถานศึกษาให้เกียรติผู้ร่วมงานและผู้อื่น	3.62	1.22	มาก	7
รวม	3.95	0.74	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็น
ของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด
เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นมิตร
และเป็นกันเองต่อผู้ร่วมงานและชุมชน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาติดต่อประสานงานกับ
ผู้อื่นด้วยวาจาสุภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและบริบทสภาพแวดล้อม
ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้เกียรติผู้ร่วมงานและผู้อื่น

ตารางที่ 7 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านความเป็นผู้นำ

ด้านความเป็นผู้นำ	n = 136		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดสร้างสรรค์ ในการบริหารงาน	4.69	0.55	มากที่สุด	2
2. ผู้บริหารสถานศึกษาดิชมผู้ร่วมงานใน โอกาสต่าง ๆ ด้วยความเหมาะสม	4.53	0.87	มากที่สุด	3
3. ผู้บริหารสถานศึกษาจูงใจ กระตุ้น และให้กำลังใจ บุคคลในองค์กร	4.99	0.08	มากที่สุด	1
4. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถควบคุมอารมณ์ของ ตนเอง	3.97	1.09	มาก	5
5. ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามงานให้บรรลุวัตถุประสงค์	4.36	0.70	มาก	4
รวม	4.52	0.46	มากที่สุด	

จากตารางที่ 7 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็น
ของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายชื่อมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึง
มากที่สุด เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา
จูงใจ กระตุ้น และให้กำลังใจบุคคลในองค์กร รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิด
สร้างสรรค์ในการบริหารงาน ผู้บริหารสถานศึกษาดิชมผู้ร่วมงานใน โอกาสต่าง ๆ ด้วยความเหมาะสม
ชื่อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง

ตารางที่ 8 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านความรู้ความสามารถ

ด้านความรู้ความสามารถ	<i>n</i> = 136		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นคนทันสมัยมีความรู้และ ทันต่อเหตุการณ์	4.94	0.22	มากที่สุด	1
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการแก้ปัญหา การปฏิบัติงานได้ด้วยดี	4.30	1.07	มาก	5
3. ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมาย ที่คาดหวังไว้ได้	3.67	0.94	มาก	6
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีประชาธิปไตยในการบริหาร	3.65	1.16	มาก	7
5. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน	4.39	0.92	มาก	4
6. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการจัดหา สื่อการเรียนการสอนและสนับสนุนการเรียนการสอน	4.68	0.87	มากที่สุด	2
7. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดบุคลากรให้เหมาะสม กับงาน	3.63	1.11	มาก	8
8. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการใช้เหตุผล เพื่อการตัดสินใจ	4.42	0.68	มาก	3
รวม	4.68	0.38	มากที่สุด	

จากตารางที่ 8 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็น
ของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
ด้านความรู้ความสามารถ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายข้อมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
ถึงมากที่สุด เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา
เป็นคนทันสมัยมีความรู้และทันต่อเหตุการณ์ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถ
ในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนและสนับสนุนการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถ
ในการใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ
จัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน ดังปรากฏในตารางที่ 9-12

ตารางที่ 9 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ							
	เพศชาย (n = 43)				เพศหญิง (n = 93)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.76	0.10	มาก	5	3.80	0.06	มาก	5
2. ด้านบุคลิกภาพ	4.11	0.10	มาก	3	4.20	0.05	มาก	3
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.88	0.69	มาก	4	3.99	0.07	มาก	4
4. ด้านความเป็นผู้นำ	4.43	0.47	มาก	2	4.57	0.46	มากที่สุด	2
5. ด้านความรู้ความสามารถ	4.70	0.34	มากที่สุด	1	4.67	0.40	มากที่สุด	1
รวม	4.51	0.46	มากที่สุด		4.52	0.47	มากที่สุด	

จากตารางที่ 9 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครู เป็นดังนี้

เพศชาย โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยมาจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความเป็นผู้นำ และด้านบุคลิกภาพ

เพศหญิง โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยมาจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความเป็นผู้นำ และด้านบุคลิกภาพ

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็น
ของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ				<i>t</i>	<i>p</i>
	เพศชาย (<i>n</i> = 43)		เพศหญิง (<i>n</i> = 93)			
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.76	0.66	3.80	0.63	-.32	.74
2. ด้านบุคลิกภาพ	4.11	0.69	4.20	0.54	-.79	.42
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.88	0.69	3.99	0.77	-.80	.42
4. ด้านความเป็นผู้นำ	4.43	0.47	4.57	0.46	-1.69	.92
5. ด้านความรู้ความสามารถ	4.70	0.34	4.67	0.40	.44	.65
รวม	4.51	0.46	4.52	0.47	-.17	.86

จากตารางที่ 10 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 11 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์การทำงาน							
	ต่ำกว่า 10 ปี (n = 67)				มากกว่า 10 ปีขึ้นไป (n = 48)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.81	0.64	มาก	5	3.76	0.65	มาก	5
2. ด้านบุคลิกภาพ	4.26	0.54	มาก	3	4.08	0.63	มาก	3
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.02	0.78	มาก	4	3.89	0.70	มาก	4
4. ด้านความเป็นผู้นำ	4.54	0.42	มากที่สุด	2	4.51	0.50	มากที่สุด	2
5. ด้านความรู้ความสามารถ	4.68	0.37	มากที่สุด	1	4.69	0.39	มากที่สุด	1
รวม	4.54	0.45	มากที่สุด		4.50	0.49	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน เป็นดังนี้

ความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความเป็นผู้นำ และด้านบุคลิกภาพ

สำหรับความคิดเห็นของครูประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยมาจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความเป็นผู้นำ และด้านบุคลิกภาพ

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์การทำงาน				<i>t</i>	<i>p</i>
	ต่ำกว่า 10 ปี		มากกว่า 10 ปีขึ้นไป			
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.81	0.64	3.76	0.65	.45	.65
2. ด้านบุคลิกภาพ	4.26	0.54	4.08	0.63	1.68	.95
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.02	0.78	3.89	0.70	.98	.32
4. ด้านความเป็นผู้นำ	4.54	0.42	4.51	0.50	.35	.72
5. ด้านความรู้ความสามารถ	4.68	0.37	4.69	0.39	-.19	.84
รวม	4.54	0.45	4.50	0.49	.53	.59

จากตารางที่ 12 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา สถิติที่ใช้ คือ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe

ตารางที่ 13 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู
โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดของสถานศึกษา											
	ขนาดเล็ก (n = 6)				ขนาดกลาง (n = 50)				ขนาดใหญ่ (n = 80)			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.85	0.66	มาก	5	3.70	0.70	มาก	5	3.78	0.60	มาก	5
2. ด้านบุคลิกภาพ	4.12	0.47	มาก	3	4.06	0.71	มาก	3	4.28	0.61	มาก	3
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.93	0.68	มาก	4	3.96	0.86	มาก	4	3.97	0.74	มาก	4
4. ด้านความเป็นผู้นำ	4.52	0.48	มากที่สุด	2	4.53	0.49	มากที่สุด	2	4.53	0.44	มากที่สุด	2
5. ด้านความรู้ความสามารถ	4.75	0.35	มากที่สุด	1	4.67	0.43	มากที่สุด	1	4.64	0.37	มากที่สุด	1
รวม	4.57	0.44	มากที่สุด		4.51	0.52	มากที่สุด		4.48	0.46	มาก	

จากตารางที่ 13 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายขนาดสถานศึกษา มีดังนี้

สถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม

สถานศึกษาขนาดกลาง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม

สถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของ
สถานศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	<i>SS</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.39	2	0.19	0.47	.62
	ภายในกลุ่ม	55.84	133	0.42		
	รวม	56.23	135			
2. ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	1.13	2	1.60	1.60	.20
	ภายในกลุ่ม	47.13	133	0.35		
	รวม	48.26	135			
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	0.03	2	0.03	0.03	.96
	ภายในกลุ่ม	75.49	133	0.56		
	รวม	75.52	135			
4. ด้านความเป็นผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	0.00	2	0.01	0.01	.98
	ภายในกลุ่ม	29.37	133	0.22		
	รวม	29.38	135			
5. ด้านความรู้ความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	0.31	2	1.07	1.07	.34
	ภายในกลุ่ม	19.65	133	0.14		
	รวม	19.96	135			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.21	2	0.48	0.48	.62
	ภายในกลุ่ม	29.71	133	0.22		
	รวม	29.93	135			

จากตารางที่ 14 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็น
ของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2558 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607 - 610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 136 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ทั้ง 5 ด้าน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Checklist) เกี่ยวกับเพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรู้ความสามารถ จำนวน 34 ข้อ แบ่งเกณฑ์ออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .32-.86 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 136 ฉบับ ได้คืนและเป็นฉบับที่สมบูรณ์ 136 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาคำตอบในการศึกษา ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t -test) การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และนำเสนอตารางประกอบการบรรยายความเรียง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีผลการศึกษา ดังนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ย

จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ
ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านความรู้ความสามารถ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายข้อมีคะแนนเฉลี่ย
อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่
ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นคนทันสมัยมีความรู้และทันต่อเหตุการณ์ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา
มีความสามารถในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนและสนับสนุนการเรียนการสอน ผู้บริหาร
สถานศึกษามีความสามารถในการใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ
ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน

1.2 ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายข้อมีคะแนนเฉลี่ย
อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่
ผู้บริหารสถานศึกษาสนใจ กระตุน และให้กำลังใจบุคคลในองค์กร รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา
มีความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารงาน ผู้บริหารสถานศึกษาตีชมผู้ร่วมงานในโอกาสต่าง ๆ
ด้วยความเหมาะสม ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถควบคุมอารมณ์
ของตนเอง

1.3 ด้านบุคลิกภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ใน
ระดับมากถึงมากที่สุด เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหาร
สถานศึกษามีความเป็นมิตรและเป็นกันเองต่อผู้ร่วมงานและชุมชน รองลงมา คือ ผู้บริหาร
สถานศึกษาติดต่อประสานงานกับผู้อื่นด้วยวาจาสุภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาปรับตัวให้เข้ากับ
บุคคลและบริบทสภาพแวดล้อม ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้เกียรติ
ผู้ร่วมงานและผู้อื่น

1.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ใน
ระดับมากถึงมากที่สุด เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหาร
สถานศึกษามีความเป็นมิตรและเป็นกันเองต่อผู้ร่วมงานและชุมชน รองลงมา คือ ผู้บริหาร
สถานศึกษาติดต่อประสานงานกับผู้อื่นด้วยวาจาสุภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาปรับตัวให้เข้ากับ
บุคคลและบริบทสภาพแวดล้อม

1.5 ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อมีคะแนนเฉลี่ย
อยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก
ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเมตตากรุณาต่อเพื่อนร่วมงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้าง
ความสามัคคีกันในหมู่คณะ ผู้บริหารสถานศึกษามีความเสียสละมีความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

มากกว่าประโยชน์ส่วนตน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความยุติธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน ไม่ใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการปกครองบุคลากร

2. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาคคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง สามารถจัดบุคลากรทำงานอย่างเหมาะสม สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานให้เป็นไปตามหลักประชาธิปไตย โดยนำความรู้มาใช้ให้การทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ สามารถแก้ปัญหาในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการใช้ศาสตร์และศิลป์ สร้างแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการสร้างพัฒนาทีมงานเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ควบคุมอารมณ์ตนเองได้โดยใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน ชุมชน และองค์กรอื่น รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหาร โดยส่วนใหญ่ในอำเภอแก่งหางแมวเป็นผู้บริหารที่รับการบรรจุ

แต่งตั้งใหม่ ซึ่งเป็นผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ มีภาวะผู้นำ และมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมต่อการบริหารในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับนิชาภัทร ประทุมทอง (2559, หน้า 61) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูอำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชูดิมา ชูช่วย (2554) การศึกษาความต้องการของครูอาจารย์ เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษาภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับณัฐยาภรณ์ เล็กสิงห์โต (2554, หน้า 51) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ตามการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับสุภมนต์ จรรย์เลิศ (2552, หน้า 46) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูในเขตอำเภอโคกสูง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับสุดาวรรณ เต็มเปี่ยม (2553, หน้า 58) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.1 ด้านความรู้ความสามารถ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นคนทันสมัยมีความรู้และทันต่อเหตุการณ์ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนและสนับสนุนการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแก่งหางแมวมีทักษะความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการทฤษฎี นโยบายการบริหารที่ทันสมัยกว้างขวางและทันต่อสถานการณ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสามารถจัดหาสื่อการเรียนการสอนและสนับสนุนการเรียนการสอนให้สถานศึกษาของตนเองมีการพัฒนายิ่งขึ้น และยังวางระบบการทำงานโดยใช้เหตุผลในการจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน ซึ่งสอดคล้องกับสุดาวรรณ เต็มเปี่ยม (2553, หน้า 58) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ด้านความรู้ความสามารถ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ สอดคล้องกับงานวิจัยอำไพ อุ่นศิริ (2557, หน้า 52) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูจังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านความรู้ความสามารถ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ

ณิชาภัทร ประทุมทอง (2559, หน้า 74) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูอำเภอป่องทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 2 ด้านความรู้ความสามารถ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสุภาวดี ภาโส (2554, หน้า 82) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านความรู้ความสามารถ โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับอำไพ อุ่นศิริ (2557, หน้า 66) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูจังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 ด้านความรู้ความสามารถ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจูงใจ กระตุ้น และให้กำลังใจบุคคล ในองค์กร รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารงาน ผู้บริหาร สถานศึกษาดีชมผู้ร่วมงานในโอกาสต่าง ๆ ด้วยความเหมาะสม ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษาสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอ แก่งหางแมว ส่งเสริม จูงใจ กระตุ้น และให้กำลังใจบุคคลในองค์กร มีความคิดสร้างสรรค์ ในการบริหารงาน และสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง ทำให้เกิดความรัก ความศรัทธา เป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้ครู รักการทำงาน นำไปสู่ความสำเร็จในการบริหาร สอดคล้องกับ งานวิจัยของพัชรภรณ์ จิวชาน (2554, หน้า 62) การศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาตามทัศนะของครูอำเภอบางละมุง กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ งานวิจัยของพัชราภรณ์ เล็กสิงห์โต (2554, หน้า 26) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ ตามการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยภูวิศา ชูชัยฤๅ (2556) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน ในเครือข่ายกรู๊ป สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมชาย พะโยม (2554 หน้า 53) คุณลักษณะของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านภาวะผู้นำ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับณิชาภัทร ประทุมทอง (2559, หน้า 67) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูอำเภอป่องทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านบุคลิกภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อมั่นในตนเอง รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ ผู้บริหารเป็นคนมองโลกในแง่ดี ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความกระตือรือร้นในการทำงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง กระตือรือร้นในการทำงาน มองโลกในแง่ดี และมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความพึงใจ ศรัทธาและยกย่องนับถือ ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนให้การบริหารงานของผู้บริหารเป็นไปด้วยดี สอดคล้องกับงานวิจัยของสุดาวรรณ เต็มเปี่ยม (2553) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 2 พบว่า ด้านบุคลิกภาพ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับเมธา ภูมิเขต (2554, หน้า 76) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2 ด้านบุคลิกภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยนางสาวธิดิมา เอมะ (2554, หน้า 16) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 1 พบว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของฉัฐยาภรณ์ เล็กสิงห์โต (2554, หน้า 52) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ตามการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ด้านบุคลิกภาพ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับสุภาวดี ภาโสมา (2554, หน้า 81) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2 ด้านบุคลิกภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาติดต่อประสานงานกับผู้อื่นด้วยวาจาสุภาพ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นมิตรและเป็นกันเองต่อผู้ร่วมงานและชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและบริบทสภาพแวดล้อม ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาให้เกียรติผู้ร่วมงานและผู้อื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแก่งหางแมว ได้ติดต่อประสานงานกับผู้อื่นด้วยวาจาสุภาพ มีความเป็นมิตรและเป็นกันเองต่อผู้ร่วมงานและชุมชน ปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและบริบทสภาพแวดล้อม ให้เกียรติผู้ร่วมงานและผู้อื่น การใช้ถ้อยคำหรือคำพูดที่สุภาพสร้างความสัมพันธ์อันดีได้ การมีความสัมพันธ์ที่ดีจะช่วยให้ผู้ร่วมงานทุกฝ่ายให้ความร่วมมือ การให้เกียรติผู้อื่นทำให้เกิดความศรัทธา สอดคล้องกับฉนิชาภัทร ประทุมทอง (2559, หน้า 65) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู อำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2 ด้านมนุษยสัมพันธ์

โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสามารถ ฟองศิริ (2558, หน้า 74) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับชิตินา เอมะ (2554, หน้า 62) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยสุภาวดี ภาโสเม (2554, หน้า 45) ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน เป็นการสร้างความเข้าใจอันดี เพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์ และอยากให้ความร่วมมือประสานงานกัน ด้วยความจริงใจ โดยมุ่งให้เกิดผลตามเป้าหมายของหน่วยงาน สอดคล้องกับงานวิจัยฉิมภัทร ประทุมทอง (2559) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูอำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเมตตากรุณาต่อเพื่อนร่วมงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสามัคคีกันในหมู่คณะ ผู้บริหารสถานศึกษามีความตั้งใจในการพัฒนาสถานศึกษา ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความยุติธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน ไม่ใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการปกครองบุคลากร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการครูในอำเภอแก่งหางแมว มีความเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะอาศัยความเก่งอย่างเดียวไม่ได้ จะต้องอาศัยความมีคุณธรรม และจริยธรรม มีความเพียรพยายามมุ่งมั่นและตั้งใจปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน สร้างความเป็นหนึ่งใจเดียวกันในหมู่คณะ สอดคล้องกับชิตินา เอมะ (2554, หน้า 62) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับอำไพ อุ่นศิริ (2557, หน้า 56) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูจังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 9 ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับพัชราภรณ์ จิวชาน (2554, หน้า 59) การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูอำเภอบางละมุง กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของชญาดา มั่นศรี (2557, หน้า 80) แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสุภมนต์ จรณะเลิศ (2552, หน้า 33) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครู

ในเขตอำเภอโคกสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอโคกสูง โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูในอำเภอแก่งหางแมว ต้องการให้ผู้บริหารรอบรู้งานที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอน เป็นไปอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน จึงส่งผลให้การรับรู้ของครูเพศชายและครูเพศหญิง ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยลัดดาวัลย์ วิเศษะภูติ (2549) ได้ศึกษาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครูผู้สอน โรงเรียนสตยดิเดช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า ครูเพศชายและเพศหญิง มีทัศนะต่อคุณลักษณะผู้นำของสถานศึกษาที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยวารุณณ์ คำรงวัฒนกุล (2550, หน้า 57) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาละโวทัย เขต 2 พบว่า เมื่อจำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยสุภาวดี ภาโสสม (2554, หน้า 13) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

3. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแก่งหางแมว ส่วนใหญ่มีการดูแลเอาใจใส่บุคลากรในโรงเรียนเป็นอย่างดี ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาศักยภาพ ให้มีความรู้ความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีความรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์บ้านเมือง มีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน ไม่เอารัดเอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน มีความจริงใจในการทำงาน มีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ส่งผลให้ครูที่มีประสบการณ์ในต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยนิชาภัทร ประทุมทอง (2559) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูอำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยวารสารณ์ดำรงวัฒนกุล (2550, หน้า 58) ได้ศึกษาได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยสุภาวดี ภาโสสม (2554, หน้า 13) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแก่งหางแมวมักมีความรับผิดชอบ ตั้งใจปฏิบัติงาน มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ มีการพัฒนาผู้ร่วมงานโดยการศึกษาค้นคว้า จุดด้อยของผู้ร่วมงาน กำหนดพัฒนาแต่ละคนและเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมกับการพัฒนาด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยฉิมชาภัทร ประทุมทอง (2559) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู อำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชิตติมา เอมะ (2554, หน้า 2) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยสุดาวรรณ เต็มเปี่ยม (2553, หน้า 78) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

การนำเสนอแนะนี้ ผู้วิจัยนำเสนอโดยแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่หนึ่งเป็นการนำเสนอข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ และส่วนที่สองเป็นการนำเสนอข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ตามรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้มีคุณธรรมในการบริหารงาน มีความยุติธรรมกับเพื่อนร่วมงานทุกคน มีความรับผิดชอบ รู้จักหน้าที่ของตนเอง เป็นแบบอย่างที่ดี อุทิศตนเพื่อสถานศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานพัฒนาตน และบริหารด้วยความซื่อสัตย์
2. ด้านบุคลิกภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความกระตือรือร้นในการทำงาน นอกจากนั้นการแต่งกายสะอาด สุภาพ เรียบร้อย ยิ่งสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้พบเห็น การฝึกตน เป็นผู้มองโลกในแง่ดีให้เป็นผู้มีอารมณ์ยิ้มแย้ม แจ่มใสมีบุคลิกภาพที่ดี เชื่อมมั่นในตนเองมีความกล้า ในการตัดสินใจ สง่าผ่าเผย
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้เกียรติผู้ร่วมงานและผู้อื่น การรับฟังความคิดเห็นและปัญหาของผู้ร่วมงาน จะแสดงถึงความเอาใจใส่ผู้ร่วมงาน และมีความจริงจังต่อผู้ร่วมงาน เป็นผู้ที่มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน มีความเป็นมิตรและเป็นกันเองต่อผู้ร่วมงานและชุมชน พยายามปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและบริบท สภาพแวดล้อม ต้องมีการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นด้วยวาจาที่สุภาพ
4. ด้านความเป็นผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใด เพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ ควรติดตามงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดิชมผู้ร่วมงานในโอกาสต่าง ๆ ด้วยความเหมาะสม จูงใจ กระตุ้น และให้กำลังใจบุคคลในองค์กร ในการทำงาน ตลอดจนมีความความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารงาน
5. ด้านความรู้ความสามารถ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับงาน เพื่อให้การทำงานนั้นมีประสิทธิภาพ โดยมีประชาธิปไตยในการบริหาร สามารถปฏิบัติงาน บรรลุตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ได้ และสามารถในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานได้ด้วยดี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม เชิงคุณภาพ ให้ชัดเจน เพื่อหาแนวทางการพัฒนา
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านมนุษยสัมพันธ์

บรรณานุกรม

- กมล สูดประเสริฐ. (2550). ตัวชี้วัดภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. *วิทยาจารย์*, 9, 39.
- กลุ่มโรงเรียนอำเภอแก่งหางแมว. (2558). *สมุดรายงานประจำปี 2558 อำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. จันทบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.*
- จำเริญ จิตรหลัง. (2550). *รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัย การจัดการความรู้ ที่ส่งผลกระทบต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดภาคใต้. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.*
- ชนิดา ยินดีสุข. (2550). *ทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนตาทั้นะของข้าราชการครู ในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ชญาดา มั่นศรี. (2557). *แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.*
- ชัยเสถียร พรหมศรี. (2550). *การบริหารสถานศึกษาแนวใหม่ในรูปแบบหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ. วารสารการศึกษาไทย, 3(22), 35-32.*
- ชุตินา ชูช่วย. (2554). *การศึกษาความต้องการของครู-อาจารย์เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร วิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคใต้. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.*
- เชษฐา แสงรัตน์. (2553). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนมีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.*
- ณัฐยาภรณ์ เล็กสิงห์โต. (2554). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ตามการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*

- ณิชากัทร ประทุมทอง. (2559). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูอำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- จิตติพร ชมพุกำ. (2549). *ศุขยอดผู้นำ*. กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล.
- ทองทิพภา วิริยะพันธ์. (2551). *มนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: อินฟอร์มีเดีย บুকส์.
- ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2554). *คุณลักษณะของผู้บริหารที่ดี*. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/359783>
- ธิดิมา เอมะ. (2554). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- นิตยา พงษ์พระเกตุ. (2555). *พฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- เนตรพัฒน์ ขาววิราช. (2553). *ภาวะผู้นำ และผู้นำเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็กเพรส.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. กรุงเทพฯ: สุริยาสาน.
- บุญช่วย อุดมผล. (2550). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสถานศึกษาเครือข่ายไชยบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.*
- ประณม ถาวรเวช. (2551). *สุขภาพดีบุคคลิกดี*. กรุงเทพฯ: ใสใจ.
- ประไพพรรณ เวชรักษ์. (2555). *การพัฒนาบุคลิกภาพของผู้บริหาร (Personality development)*. เข้าถึงได้จาก <http://www.acn.ac.th/articles/mod/forum/discuss.php?d=12>
- ปรีชา ช่องคันปอน. (2551). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.*

- พรทิวา เพชรชม. (2554). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของ
ข้าราชการครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สหวิทยาหนองใหญ่ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรสวรรค์ สุรพรสถิตกุล. (2553). ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน
คุรุสภา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัชราภรณ์ จิวชาน. (2554). การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะ
ของครูอำเภอบางละมุง กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พุดพิงศ์ มนต์โรโพธิ์. (2551). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 4. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพบุลย์ นาชัยลาน. (2551). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของ
ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2557). แนวทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มนต์รี.
- ภูวิศา ชูชัยญะ. (2556). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนในเครืออัครกรู๊ป
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มันตรา ธรรมบุญชัย. (2550). 10 สิ่งที่คุณต้องรู้และควรทำ. วิทยาจารย์, 3, 13-14.
- เมธา ภูมิเขต. (2554). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2550). มนุษย์สัมพันธ์: พฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชั่นส์.

- ราพิง คุรุทศรี. (2548). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความต้องการของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ลักฮัว แซ่โล้ว. (2551). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในทัศนะของบุคลากรครูโรงเรียนพระหฤทัย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลัดดาวัลย์ วิเศษะภูติ. (2549). คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครูผู้สอน โรงเรียนสฤษดิเคช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันชัย สุตรีศาสตร์. (2552). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วราภรณ์ ดำรงวัฒนกุล. (2550). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาละเชิงเทรา เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศุภมนต์ จรรย์เลิศ. (2552). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูในเขตอำเภอโคกสูง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมชาย เพ็ญโยม. (2554). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมพร สุทัศนีย์. (2550). มนุษยสัมพันธ์ (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมโภชน์ อเนกสุข. (2558). การวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 7). ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมุท ขำนาถการ. (2557). ภาวะผู้นำทางการศึกษา ทฤษฎีและปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 2). ระยอง: พี.เอส.การพิมพ์.

- สามารถ ฟองศิริ. (2558). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. (2557). *ข้อมูลสารสนเทศ กลุ่มนโยบาย และแผน 2557*. จันทบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. (2558 ก). *ข้อมูลสารสนเทศ 2558*. จันทบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. (2558 ข). *ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน ป.6 (ONET: Ordinary national educational test) ปีการศึกษา 2557*. จันทบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. (2558 ค). *ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน ป.3 (NT: National test) ปีการศึกษา 2557*. จันทบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. (2559). *การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการ และค่าจ้างลูกจ้างครั้งที่ 1*. 2559. จันทบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2553). *ผลการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2553 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2551). *พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: โกลบอลอินเตอร์คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2540). *รายงานการวิจัยการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิจัยกองวิชาชีพครู.
- สุดาวรรณ เต็มเปี่ยม. (2553). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุนันท์ สักดิ์ชัยสมบูรณ์. (2556). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- สุนันทา พ่วงทอง. (2554). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในทฤษฎีของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุภาวดี ภาโสสม. (2554). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2549). *การบริหารการศึกษา: นักบริหารมืออาชีพ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. นนทบุรี: พันธุ์พันธ์การพิมพ์.
- อดุลย์ ผิวผัน. (2555). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อัญชลี โพธิ์ทอง และสมศักดิ์ คงเที่ยง. (2552). *ความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร*. เข้าถึงได้จาก http://195/km/index.php?option=com_content&task=view&id=196&Itemid=59
- อำเภอแก่งหางแมว. (2558). *ข้อมูลพื้นฐานอำเภอแก่งหางแมว ปี 2558*. จันทบุรี: ที่ว่าการอำเภอ แก่งหางแมว.
- อำไพ อุ่นศิริ. (2557). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9*. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฮานันย์ นาวิณพัฒนรัตน์. (2554). *คุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของเจ้าหน้าที่ธุรการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 1, 2 และ 3*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Campbell, V., & Sallade, B. F. (1968). An empirical investigation of the relationships between leader power bases, and subordinate performance and satisfaction. *Dissertation Abstracts International*, 36(12), 3550-A.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Daft, R. L. (1999). *Leadership: Theory and practice*. Orlando, FL: Dryden Press.
- Daft, R. L. (2002). *The leadership experience*. Orlando, FL: Harcourt.
- Davis, K. (1972). *Human behavioral work*. New York: McGraw-Hill.

- Dejnozka, E. L. (1983). *Educational administration glossary*. Westport, CT: Greenwood Press.
- Dubrin, A. J. (1998). *Leading: Research finding, practice, and skill* (2nd ed.). Boston: Houghton Mifflin.
- Eakin, C. J. (1997, July). Perceptions of principals and teachers concerning desirable leadership traits for principals in St. Louis Elementary Schools (St. Louis, Missouri). *Dissertation Abstracts International*, 58(10), 39-A.
- Edmonson, J. (1953). *The administration of the modern secondary of education* (3rd ed.). New York: Macmillan
- Fair, R. W. (2001). *A study of New Jersey public school superintendents' perceptions behavioral characteristics of effective elementary school principals*. Doctoral dissertation, Graduate school, Seton Hall University.
- Fiedler, F. E. (1967). *A Theory of leadership effectiveness*. New York: McGraw-Hill.
- Gellerman, S. W. (1970). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill.
- Halpin, A. W. (1966). *Theory and research in administration*. New York: Macmillan.
- Herscy, P., & Blanchard. K. H. (1974). *Management of organizational behavior: Utilizing human resources*. New York: Prentice-Hall.
- Hill, N. (1954). *Think and grow rich*. New York: The Ralston Society.
- Katz, R. L. (1978, September-October). Skills of an effective administrator. *Harvard Business Review*, 52(5). 90-102.
- Katz, D., & Kahn, R. (1978). *The social of organizations* (2nd ed.). New York: Wiley.
- Knezevich, L. J. (1995). An investigation of school-community communication in Vermillion, South Dakota. *Dissertation Abstracts International*, 3512, 1867-A.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Kohlberg, L. (1976). *Moral stages and moralization: The cognitive development approach*. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Kouzes, J. M., & Posner, B. Z. (2003). *The leadership challenge: How to get extraordinary thing done in organizations* (3th ed.). San Francisco: Jossey-Bass.
- Likert, R. (1961). *New patterns of management*. New York: McGraw-Hill.

- Magnuson, W. C. (1971). *The characteristics of successful school business managers*.
Doctoral dissertation, Graduate school, University of Southern California.
- McCarty, S. L. B. (1998). A woman leads us leadership for reform in vocational education
(woman administrators). *Dissertation Abstracts International*, 59(05), 1417-A.
- Nuebert, M. J. (1998). A functional-based model informal leadership perceptions in interaction
work terms (team interaction). *Dissertation Abstracts International*, 59(05), 1665.
- Pellegrino, J. W., & Varnhagan, C. K. (1985). *Abilities and aptitudes*. In *The international
encyclopedia of education: Research and studies*. Oxford: Pergamon Press.
- Paisey, A. (1981). *Organization and management in school*. Singapore: Kua Book.
- Rest, J. R. (1977). *Manual for defining issues test*. Minnesota: University of Minnesota
Minneapolis.
- Rice, W. L. (1991). Leadership behavior of elementary school principals and teachers in
Live central savannah river area school districts in Georgia. *Dissertation Abstracts
International*, 52(2), 378-A.
- Ricketts, C. (1997). *Leadership: Personal development and career success*. New York: Deimar.
- Rosener, C. A. (1986, March). Differential perceptions of secondary school principals:
Leadership behaviors. *Dissertation Abstract International*, 46(9), 2511-A.
- Stogdill, R. M. (1974). *Handbook of leadership: A survey of theory and research*. New York:
The Free Press.
- Stueber, R. E. (2000, August). The characteristics of an effective Lutheran high school
administrators. *Dissertation Abstracts International*, 61(2), 61-05-A.
- Taff, B. C. (1998, January). Teacher perceptions of a principal role behavior and school
effectiveness. *Dissertation Abstracts International*, 58(7), 2486.
- Trusty, S. (1986). Kindergarten scheduling: Options and effects on student achievement.
Dissertation Abstracts International, 47(5), 1587-1588-A.
- Wood, K. (1998). Leadership factors that influence educational excellence (site based
management elementary schools). *Dissertation Abstracts International*, 59(03), 688-A.
- Yukl, G. A. (1989). *Leadership in organizations* (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว.0211

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

14 กันยายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เค้าโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิสิตรดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวชุตินา สุทธิวาริ รหัส 58950025

งานนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ
ครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

โดยมี **ดร.ธนวิน ทองแพง** เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิต
ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว.0222

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

21 กันยายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวชุติมา สุทธิวารี รหัส 58950025

งานนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ
ครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

โดยมี ดร.ธนวิน ทองแพง เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวก
ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว.0223

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

29 กันยายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิสิตรระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวชุติมา สุทธิวารี รหัส 58950025

งานนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ
ครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

โดยมี ดร.ธนวิน ทองแพง เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน
เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดของครูโรงเรียน
ในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ใน 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรู้ความสามารถ จึงขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้รับจากท่าน ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์โดยภาพรวมและจะสงวนไว้เป็นความลับ ฉะนั้นจึงไม่มีผลกระทบต่อท่านและหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด

2. แบบสอบถามชุดนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

3. ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

เพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัย ขอความกรุณาจากท่าน ได้ตอบแบบสอบถามทุกข้อ
จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

นางสาวชุตินา สุทธิวาริ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามสถานภาพปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

หญิง

ชาย

2. ประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี

ประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3. ขนาดของสถานศึกษา

ขนาดเล็ก (นักเรียน น้อยกว่า 121 คน)

ขนาดกลาง (นักเรียน 121-300 คน)

ขนาดใหญ่ (นักเรียน 300 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางด้านขวามือให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียวเท่านั้น โดยความหมายของแต่ละช่องมีดังนี้

5 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงพฤติกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงพฤติกรรมในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษามีความเสียสละมีความเห็นประโยชน์แก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน					
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีความประหยัดมัธยัสถ์ในการใช้จ่าย					
3	ผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ได้บังคับบัญชา					
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสามัคคีกันในกลุ่มคณะ					
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีความตั้งใจในการพัฒนาสถานศึกษา					
6	ผู้บริหารสถานศึกษาเมตตากรุณาต่อเพื่อนร่วมงาน					
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีความยุติธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน ไม่ใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการปกครองบุคลากร					
	ด้านบุคลิกภาพ					
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการแต่งกายสะอาด สุภาพ เรียบร้อย					
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีอารมณ์ยิ้มแย้ม แจ่มใส					
10	ผู้บริหารสถานศึกษาทำทางสง่าผ่าเผย					
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์					
12	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นคนมองโลกในแง่ดี					
13	ผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อมั่นในตนเอง					
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีความกระตือรือร้นในการทำงาน					
	ด้านมนุษยสัมพันธ์					
15	ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นและปัญหาของ ผู้ร่วมงาน					
16	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความร่วมมือกับชุมชนในกิจกรรม ต่าง ๆ					

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
17	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นมิตรและเป็นกันเองต่อผู้ร่วมงานและชุมชน					
18	ผู้บริหารสถานศึกษาปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและบริบทสภาพแวดล้อม					
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีความตั้งใจต่อผู้ร่วมงาน					
20	ผู้บริหารสถานศึกษาติดต่อประสานงานกับผู้อื่นด้วยวาจาสุภาพ					
21	ผู้บริหารสถานศึกษาให้เกียรติผู้ร่วมงานและผู้อื่น					
	<u>ด้านความเป็นผู้นำ</u>					
22	ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารงาน					
23	ผู้บริหารสถานศึกษาติดชมผู้ร่วมงานในโอกาสต่าง ๆ ด้วยความเหมาะสม					
24	ผู้บริหารสถานศึกษาสนใจ กระตุ้น และให้กำลังใจบุคคลในองค์กร					
25	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง					
26	ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามงานให้บรรลุวัตถุประสงค์					
	<u>ด้านความรู้ความสามารถ</u>					
27	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นคนทันสมัยมีความรู้และทันต่อเหตุการณ์					
28	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานได้ด้วยดี					
29	ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ได้					
30	ผู้บริหารสถานศึกษามีประชาธิปไตยในการบริหาร					

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
31	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน					
32	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการจัดหาสื่อการเรียนและสนับสนุนการเรียนการสอน					
33	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน					
34	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการใช้เหตุผลเพื่อตัดสินใจ					

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค

- ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม
- ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 15 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อ	ความคิดเห็นของ			ค่า IOC	แปลผล	ข้อ	ความคิดเห็นของ			ค่า IOC	แปลผล
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่						ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่				
	1	2	3				1	2	3		
1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	18	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	19	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	20	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	21	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	22	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	23	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	24	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	25	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	26	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	27	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	28	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	29	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	30	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	31	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	32	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	33	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	34	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 16 ค่าอำนาจการจำแนกรายข้อและความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียน
ในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ข้อ	ค่าอำนาจการจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจการจำแนก
1	.32	21	.80
2	.60	22	.84
3	.47	23	.83
4	.50	24	.86
5	.70	25	.85
6	.57	26	.82
7	.52	27	.85
8	.66	28	.77
9	.69	29	.80
10	.81	30	.84
11	.82	31	.72
12	.72	32	.85
13	.82	33	.77
14	.80	34	.57
15	.83		
16	.71		
17	.75		
18	.72		
19	.70		
20	.79		

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .97

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวชุตินา สุทธิวารี
วัน เดือน ปีเกิด	5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2531
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดตราด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 31 หมู่ 1 ตำบลสามพี่น้อง อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี 22160
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2558-ปัจจุบัน	ครู คศ.1 โรงเรียนบ้านชอยสอง (อภิชชาติราษฎร์อุปถัมภ์) ตำบลสามพี่น้อง อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2557	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (การประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา